

Брой 7 (1855)

Година LII, ISSN-0205-0943

Юли 2010

Цена 0.80 лв.

Туристическият вестник

www.btsbg.org

Издание на БТС

НЕ ЧАКАЙТЕ
ЕХОТО,
АБОНИРАЙТЕ
СЕ ЗА
В. „ЕХО“!
КАТ. № 255

КАЛЕНДАРЕН ПЛАН НА БТС

Юли - август

Национално движение „Опознай България“ – 100 НТО – януари-декември, НОК на движението

Национално движение „10-те планински първенци“ – януари – декември, НОК на движението

Национално движение „Опознай родния край“ – януари-декември, БТС, МОМН, МФВС, МК, ТД

Национален туристически поход Плевен-Карлово 14-19 юли, Плевен – Карлово – Общински комитет „В.Левски“, ТД „Кайлъшка долина“, Плевен, община Плевен, БТС, ТД „В.Левски“ – Карлово

Национален поход „Ком-Емине“ – юли-август – Стара планина, БТС, Сдружение „Чернатица“, ТД „Руен“

Национален поход „Черноморски бряг 2010“ – 10-14 юли, Черноморски бряг, БТС, ТД „Черноморски простори“, Варна

Среща-събор на туристите ветерани „Пирин пее“ – 10-14 юли, Предела, БТС, БФТ В, ТД „Пирин“, Разлог

Национален туристически преглед „Грамадлива“ 2010 – 30 юли – 1 авг., х. „Грамадлива“ – Областна управа и община В.Търново, ТД „Хемус“

Национален поход „По стъпките на Дядо Никола“ – август, област Велико Търново, община гр.Лясковец, БТС, ТД „Янтра“ – Лясковец

Национални тържества във връзка със 115 години организиран туризъм в България – 29 август, цялата страна – БТС, ТД

Купа „Баташки снежник“ – юли, август – Пещера, БТС, ТД „Купена“, Пещера

ТИД-55 – август, р.Дунав, БТС, ТД

Наградените щастливци

Планинарски песни и приз „Кристален еделвайс“ на „Копринка“

ТД „Еделвайс“,
Пловдив -
комплексен
носител на купата

На стр. 11-14 - приложение:

Хижите на БТС в Родопите

Този път идеята на БТС и нейната реализация може спокойно да се нарече три в едно! Първо – за фон на събитието бе избрана прекрасната енергийно зареждаща природа на най-красивия язовир в България – Копринка, гушат в пазвите на Стара планина и Средна

гора и плискащ вълни в Долината на тракийските царе; второ – песенният празник на хорове за планинска песен в България и трето – националният преглед на туристическите сръчности за учащи се за приз „Кристален Еделвайс“. Проявата бе реализирана

в дните от 2 до 4 юли и по всеобщо мнение бе отчетена като една от най-силните и сполучливи акции на БТС, след традиционния ежегоден празник по случай Деня на туризма в края на август, на витошкия Черни връх.

Продължава на стр.3

221 ориентировачи в надпревара за 49-ата купа на вестник „Ехо“

Главният редактор
на вестника връчва
купа „Ехо“.

В юнската вечер мракът се спуска над Бонсови поляни, Люлин. Няма звезди; от смръщено небе всеки момент ще заръми. Природата е притихнала. Изведнъж към поляната започват да прииждат състезатели. Всички те са окичили главите си с чели фенерчета, а по-предвидливите носят и по 1-2 допълнителни осветителни тела. Час след залеза ще бъде даден стартът на най-старата купа по ориентирване в България – тази за наградите на вестник „Ехо“. Състезателите са разпределени в 23 възрастови групи – от най-малките – 14-годишните, през елита – до 75-годишните ветерани.

Продължава на стр. 2

DACIA DUSTER
Шокиращо гостъпен

от **19 990** лв. с ДДС*

3 год
ГARANЦИЯ
или 100 000 км

www.dacia.bg | Достъпното пространство

*С покупката на Dacia Duster имате възможност да ползвате данъчен кредит по ЗДАС. Цена без ДДС от 16 660 лв. Моделът притежава заводска хомологация N1 с 3+1 места. Среден разход от 5,1 до 8,0 л/100км; емисии на CO₂ при смесен цикъл от 135 до 185 г/км. Открийте специалните условия на Dacia Leasing на www.dacia.bg

DACIA GROUPE RENAULT

DACIA Leasing

СПОРТ ТОТО

Продължение от стр. 1

28 представителства изпратиха свои претенденти за спечелване на медалите от Държавното първенство по нощно ориентиране и купата на вестник „Ехо“.

Стартът е даден точно в 22.00 часа. Един след друг в интервал от 2 минути в гората се скриват всички 221 състезатели. Най-многобройна е групата на 21-годишните мъже „Елит“ – 45 състезатели. Последният състезател от тази група стартира 30 минути преди полунощ. А през това време на финала започнаха да се завръщат преминалите маршрутите си ориентиращи.

Не всички успяха да се справят с изпитанията, подготвени от техническия ръководител – асистента от Националната спортна академия Тодор Педев. Трудният терен, техническите маршрути и предизвикателствата на нощната гора дадох

шанс само на най-подготвените да преминат без грешки. За тях бяха и златните медали в отдел-

6,3-км маршрут с 26 контролни точки за 44 мин. и 52 сек, изпреварвайки с почти осем минути сре-

КОМПЛЕКСНО КЛАСИРАНЕ 49-А КУПА „ЕХО“

Узана Габрово	125 т.
Вариант 5 Търговище	103 т.
Академик Варна	92 т.
Елит 2000 НСА София	84 т.
Север Плевен	77 т.
Феерия Ямбол	55 т.
Младост Благоевград	42 т.

49-ата купа на вестник „Ехо“...

ните възрастови групи. Останалите заеха местата в класирането в зависимост от изостанването от победителите.

Шампион при елита в мъжката група стана Кирил Николов („Вариант 5“, Търговище), преминал

бързия медалист Ивайло Каменаров („Компас-Крос“, Русе) и повече от 12 минути своя съотборник Ивайло Иванов. При жените Наталия Димитрова („Академик“, Варна) изпревари съответно с 9 и 13 минути габровки-

те Силвия Шандуркова и Елеонора Николова.

С многото си призиви места клубът от Габрово „Узана“ успешно се пребори за купата с конкурентите от „Вариант 5“ и „Академик“, Варна. На четвърто място е отборът

на Елит 2000-НСА, София, пети са „Север“, Плевен, а на шесто място – „Феерия“, Ямбол.

Лично главният редактор на вестник „Ехо“ г-жа Нина Мишкова връчи 49-ата купа „Ехо“ на победителите от „Узана“, Габрово

и техните подгласници. Медалите на състезателите от елита бяха връчени от председателя на Българската федерация по ориентиране доц.Атанас Георгиев.

Догодина идва ред на 50-ата купа. Претендентите за спечелването ѝ трябва да започнат подготовката още сега.

**Генерален секретар
Константин КОИНОВ**

„Вереея 2010“ по билото на Стара планина

За 11-и пореден път се проведе Републиканският нощен туристически поход по билото на Стара планина по маршрута: Хаинбоаз (Прохода на Републиката) – Шипченски проход. Организатори на проявата са Български туристически съюз и Туристическо дружество „Сърнена гора“, Стара Загора.

Участваха 51 туристи от 9 туристически дружества и клубове по туризъм в страната. Съдийската комисия установи със задоволство, че всички, записали се на старта състезатели, завършиха успешно похода в рамките на контролното време от 12 часа. Трасето с дължина 56 км бе добре оборудвано за движение през нощта. Тук трябва да се отбележи и добрата екипировка на участниците за нощен преход (фенерчета, челници, защитно облекло против дъжд и др.), осигурена според наредбата.

Първите финиширали участници пристигнаха за 8 часа, като трябва да отбележим групата от четирима състезатели с най-добро време: Ради Милев, Ана-

толий Джурмански и Тенчо Караев от ТД „Орлово гнездо“, Казанлък, и Петко Атанасов от ТД „Кабиле“, Ямбол.

Бяха раздадени и специални награди за:

най-малък участник – Мария Джурова (17 години) от гр. Златарица;

най-голям участник – Коста Янков (68 години) от Маратонски клуб „Б4“, гр. Бургас.

Организаторите на проявата се бяха погрижили както за маркирането на маршрута, така и за осигуряване на добре заредени с топли напитки и закуски подкрепителни пунктове. Девизът на участниците бе: „Не е страшна нощта, щом над тебе светят пътеводните звезди!“. Нощната тъмнина може и свойски да ти намига, стига да знаеш как да я приласкаеш и да използваш, за да се придвижваш бързо сред горските дебри.

След края на нощния поход, рано сутринта при зазоряване, всички участници си обещаха за следващата година да доведат по един свой приятел, за да участва в това незабравимо преживяване.

**Велко Велков, секретар на
ТД „Сърнена гора“
и главен
ръководител на похода**

Ученици обиколиха планината с велосипеди

Трийсет и двама ученици от гр. Сандански участваха в 8-та колоездачна обиколка на Пирин. Стартът

й бе даден от площада в Сандански на 4 юни в присъствието на управата на града, представители на БТС, родители, ученици и много граждани. Общата дължина на маршрута е 215 км. Той бе изминат от участниците за три дни. Тъй като е доста дълъг и труден, колотуристите го преодоляха на три етапа. Първият етап бе от Сандански до м. Попови ливади. Вторият – от Попови ливади до Банско и третият етап – от Банско до гр. Сандански. Обиколката на пла-

нината с велосипеди приключи на 6 юни.

Проявата се провежда от 2002 година и е традиционна за Сандански. Организира се от Българския туристически съюз, община Сандански и гимназия „Яне Сандански“. „Проявата е посветена на борбата с наркотиците и няма състезателен характер. Целта ѝ е укрепване на здравето и духа на подрастващите“, каза зам.-директорът на гимназията Николай Бойчев.

Соб. инф.

Сдружение „Тракия – Родопи“ с първи туристически събор

Сформираното през февруари т.г. регионално сдружение „Тракия – Родопи“ проведе на 19 и 20 юни първи туристически събор. На него домакините от ТД „Кърджали“ посрещнаха на хижа „Боровица“ 130 туристи от „Сърнена гора“, Стара Загора, „Алеко 1900“, Нова Загора, „Аида“, Хасково, „Средногорец“, Чирпан и „Соколна“, с. Габарево. Независимо че още бяха в траур – три дни преди това се спомина председателят им Михаил Минков, Управителният съвет на ТД „Кърджали“ се справи успешно с организирането на проявата, финансово рамо на която даде и кметът на града г-н Хасан Азис – приятел на местните туристи.

Бяха организирани три пешеходни пътя: водачът Бельо Стайков поведе най-много-

бройната група – около 70 туристи на тричасов преход до пещерата „Каменна утроба“. Част от тях успяха да се включат след това и във втория пътя – до средновековната крепост Патмос), с воден „преход“ с лодка през язовир „Кърджали“. Водач бе Калин Карагяуров, който пое цялост-

ната организация на събора. Домакините бяха подготвили и трети пътя – преход до римския мост в с. Ненково, с водач Никола Момчилов, но за там липсваха желаещи. На следващия ден туристите продължиха по своя предварителна програма. Групата от Чирпан направи преход до скалния прозорец, скалните гъби и ниши край Джудовница, новозагорци и старозагорци се отправиха към Кърджали и Перперикон... Членовете на сдружението решиха вторият събор да се състои в края на септември, в старопланинската хижа „Соколна“, а домакин на проявата да бъде едноименното дружество от с. Габарево.

**Ангел Колев,
секретар на ТД „Средногорец“ Чирпан**

Планинарски песни и приз...

Продължава от стр. 1

Да започнем с Осмия национален преглед на ученическите сръчности за учащи се за приз "Кристален еделвайс" на БТС, главен организатор на проявата, със съорганизатори общините в Казанлък и Стара Загора. Целта на този традиционен вече преглед е да популяризира и пропагандира организираното туристическо движение и да съдейства за създаване на навики за системно практикуване на видовете туризъм и спортно-туристическите дисциплини сред подрастващите. В същото време да направи проверка на физическите, техническите и морално-волевите качества на учениците. По време на прегледа се определиха първенците по различните дисциплини – комплексна туристическа щафета, теглене на въже, построяване на палатка и викторина на тема – "Познавате ли 100-те НТО." Дисциплините не са за спортно натоварване, а за забавление, както и за участието на колкото се може повече деца в тях – коментира същността на надпреварванията Венцислав Удев, изпълнителен секретар на БТС. Той приветства присъстващите с пожелание да прихванат от планинската магия и догодина ученическите лагери да са пълни. Младите туристи се състезаваха и в дисциплината изграждане на туристически лагер. Тук отборите бяха проявили изобретателност, а в изискванията за оценяване влизаше архитектурната форма на изграждане, художествено оформление, поддръжане на ред и хигиена по време на пребиваването... Всички се бяха постарали и все пак се откриха пър-

обекти, свързани с най-древната и нова история на България. Неслучайно районът е включен в движението "Опознай България – 100НТО". Над 400 деца от всички области на България участваха в състезанията, които се провеждаха в пет дисциплини – комплексна туристическа щафета (бягане с чувал, колокрос, преминаване по въжен мост, крос); теглене на въже; разпъване на палатка; викторина на тема "Познавате ли 100-те НТО." Дисциплините не са за спортно натоварване, а за забавление, както и за участието на колкото се може повече деца в тях – коментира същността на надпреварванията Венцислав Удев, изпълнителен секретар на БТС. Той приветства присъстващите с пожелание да прихванат от планинската магия и догодина ученическите лагери да са пълни. Младите туристи се състезаваха и в дисциплината изграждане на туристически лагер. Тук отборите бяха проявили изобретателност, а в изискванията за оценяване влизаше архитектурната форма на изграждане, художествено оформление, поддръжане на ред и хигиена по време на пребиваването... Всички се бяха постарали и все пак се откриха пър-

венци. Начело се класира отборът на Професионална гимназия по икономика "Г.С. К.Раковски" – Ямбол, с ръководител Георги Кисъев, експерт по физическо възпитание; на второ място – орлетата от ТД "Орлови скали" – Проведоха в пет дисциплини – комплексна туристическа щафета (бягане с чувал, колокрос, преминаване по въжен мост, крос); теглене на въже; разпъване на палатка; викторина на тема "Познавате ли 100-те НТО." Дисциплините не са за спортно натоварване, а за забавление, както и за участието на колкото се може повече деца в тях – коментира същността на надпреварванията Венцислав Удев, изпълнителен секретар на БТС. Той приветства присъстващите с пожелание да прихванат от планинската магия и догодина ученическите лагери да са пълни. Младите туристи се състезаваха и в дисциплината изграждане на туристически лагер. Тук отборите бяха проявили изобретателност, а в изискванията за оценяване влизаше архитектурната форма на изграждане, художествено оформление, поддръжане на ред и хигиена по време на пребиваването... Всички се бяха постарали и все пак се откриха пър-

блегли на историческата тема, та в лагера не липсваше култовото знаме на аспаруховите българи – конската опашка, плюс първото туристическо знаме на дружеството и националния трибагренник, асистирани от облечени в ризници боляри. Разположени в уютни палатки, децата се насладяваха на скаутския начин на живот сред живописната природа – сами осигуряваха гъби и ароматни билки за чай на трапезата, поддържаха образцов ред. Други използваша свободното

време за спортни игри на открито, а в лагера на провадители бяха открили творческа лаборатория за рисуване под открито небе. С малки изключения и природата бе в синхрон с празнуващите, та не прояви лош нрав и запази дъжда си за после. При участниците в състезания по сръчности борбата бе оспорвана, надпреварата яростна. Туристическо дружество "Еделвайс", Пловдив, ста-

планински първенец. Паралелно с ученическите прояви звучеше изпълнението на участниците в XXII песенен празник "С песните на България". Представиха се 40 състава от всички краища на страната. Самият преглед няма конкурсен характер, но участието в него се взема предвид при представянето за музикалните награди "Филип Аврамов". Атмосферата бе наситена с ентузиазъм, който не

ската народна опера, това е пътят към подмладяване на хорвете. Като свеж полъх бе определено участието на двете детски вокални групи – от Тетевен и Велико Търново, както и приятелският песенен поздрав от вокална група "Воча Пинбулуй" – Румъния. Традиционно добре бе представянето на хорвете "Планинарска песен" и Планинарска песен "Филип Аврамов", София, впечатляващо – участие-

то на хор "Вежен", Тетевен, на хорвете от Варна, Русе, Враца... Още – на вокалните групи на ТД "Калабак" – Петрич, ветераните от Берковица, както и хор "Старозагорски звуци" при ТД "Сърнена гора", Ст.Загора... Младен Станев забелязва музикантски напредък в съставите и стремеж към повишаване качеството на на изяви с цел – професионализъм. Що се отнася до въпроса кой е пръв – планинарската песен или туризмът, то е като фабулата с яйцето и кокошката. Песента се ражда на път, но и поражда желание за път и пътуващи... За да има млади певци състави, трябва да има млади туристи и заребяването им да става в училище. Това е пожеланието, което младият диригент отправя към бъдещите песенни планинарски прояви – да привлекат повече нови изпълнители за подмладяване и освежаване на уникалното ни песенно наследство.

Нина Мишкова

Снимки Васил Костов, Анастас Велчков

№9

гр. Варна

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ

Заслугата за създаването на Регионалния исторически музей – Варна през далечната 1887 година принадлежи на неуморните пионери на българската археология братята Карел и Херман Шкорпил. След многобройни митарства едва през 1993 година той най-сетне заема цялата сграда на някогашната Девическа гимназия и в 32 зали на площ 2000 кв.м разгръща част от богатствата,

събирани десетилетия. В неговите фондове се пазят повече от 100 000 предмета, открити във Варна, региона и цяла Североизточна България. Не може да се изброи всичко и все пак ето няколко примера: кремъчни сечива, върхове за стрели, антропоморфни и зооморфни фигурки, безчислено количество керамични съдове, изумителните находки от Варненския енеолитен некропол, където количеството открито злато надвишава по брой и тегло всички праисторически съкровища в света от същата епоха, взети

заедно, както и намерените скиптри – сигурен белег, че покойниците са били облечени с висша светска или духовна власт. От времето на траките – бронзови украси и оръжия от желязо, накити от сребро и злато, керамика. От Одесос през елинистическата епоха – красиви златни накити, дървени саркофази, украсени с теракотени фигури, бронзови и стъклени съдове, бронзови, сребърни и златни монети. От римския период – изящни съдове от стъкло и керамика, архитектурни украси, бронзови и мраморни статуи. И още – керамика от времето на Първото и Второто българско царство, великолепни образци на средновековното златарство и забележителни керамични произведения.

Адрес: бул. „Мария Луиза“, № 41
*** За контакти:** тел. 052/681011
Работно време: 10.00-17.00 ч. през лятото, почивен ден по-неделник, през зимата 10.00-

17.00 ч., почивни дни неделя и понеделник

*** В обекта има печат.**

ВОЕННОМОРСКИ МУЗЕЙ

Началото на Военноморския музей, днес един от символите на Варна, е поставено през 1885 година от руски офицери на българска служба. За да помогне за създаването на Морския музей, както го наричали първоначално, се включва отново Карел Шкорпил и така била създадена първата експозиция в две стаи на споменатата вече Девическа гимназия. През 1956 година той е преместен на сегашното си място – в красивата сграда, построена през 1890 го-

дина за резиденция на италианския консул Асарето.

Във фондовете на музея се съхраняват над 100 000 предмета, **снимки и документи** от историята както на военноморския флот, така и от тази на търговското корабоплаване и корабостроене, а разполага и с великолепни произведения на изкуството с морска тематика. Експозициите са разположени на два етажа в 12 зали. Тук множество снимки, документи и експонати запознават посетителите с историята на флота от древността до наши дни. От 1897 година командването на Българския военен флот се премества във Варна. Този период е онагледен с богата колекция макети на военните кораби „Асен“, „Калиакра“, „Надежда“, и други любопитни експонати.

В парка на музея могат да се видят рудан от ветроходен кораб, колекция от мини, котви, перископи, торпедни апарати, прожектори и корабни оръдия, както и яхтата „Кор Кароли“, с която капитан Георги Георгиев извърши околосветско плаване. На голям интерес се радва и корабът музей „Дръзки“, който на 12 ноември 1912 година торпилира турския кръстосвач „Хамидие“.

Адрес: бул. „Приморски“, №2, Морската градина

За контакти: тел. 052/632 018

Работно време: 10.00-17.00 ч, почивни дни събота и неделя

В обекта има печат.

№10

гр. Девня

Преди време Девня беше наричана „Долината на голямата химия“. Това остави в сянка славата на една друга негова забележителност – изключително интересния Музей на мозайките. Създаден е върху основите на някогашния Марцианопол, изграден върху старо тракийско селище при изворите на Девня от Марк Улпий Траян. След победата над даките императорът основал тук град, който нарекъл на името на сестра си Марция или Марциана. Според една легенда нейна прислужница изтървала златен съд в един от изворите, който открили на друго място, и решили, че това е знак от боговете градът да бъде построен именно там. От основаването си до 187-193 година Марцианопол принадлежал към провинция Тракия с главен град Филипополис /Пловдив/.

Историята на откриване на изумителните творения в квартал „Река Девня“, е интересна и поучителна. Античният град бил обявен за резерват и екип на Регионалния исторически музей се заел с разкопки. В това време местните управници решили, че кварталът е изключително подходящ за построяването на банка и пренебрегвайки закона, според който първо трябва да се направят археологически проуч-

вания, решили да започнат изкопните работи за основите, и то в неделя. За щастие ръководителят на разкопките, археологът Александър Минчев, случайно минал оттам и с ужас видял

Организационният комитет на движението „Опознай България 100НТО“ и Рено Нисан България ЕАД – официален спонсор на движението обявява на участниците в томболата за 2010 година **специалната награда – лек автомобил Дачия Логан**

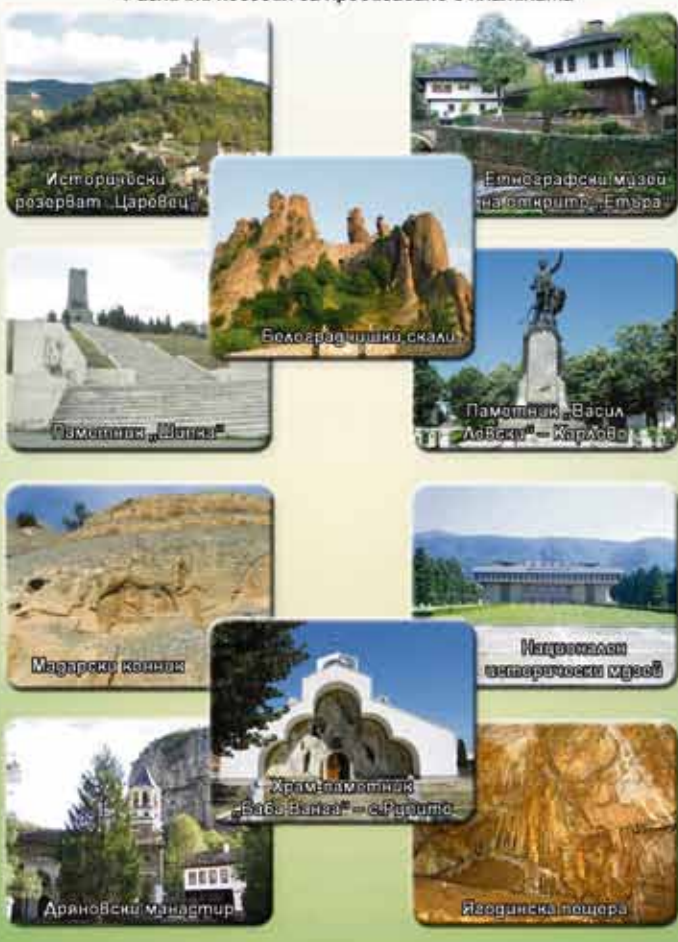
и още много други награди:

• Семейна екскурзия в чужбина • Индивидуална екскурзия в чужбина
22 уикенда са двамас!

- Хотел „Панорама“ – гр. Сандански
- Хотел „Мальовица“, хижа „Трещеник“ и хижа „Македония“ – Рила
- Хотел „Момина крепост“ – гр. Велико Търново
- Туристически дом – гр. Плевен
- Туристически дом – гр. Белоградчик
- Туристическа спалня „Д-р Момчилов“ – гр. Елена
- Хижа „Узана“ – гр. Габрово
- Хижа „Триградски скали“ – с. Триград (обл. Смолян)
- Хижа „Ком“ – гр. Берковица
- Хижа „Партизанска“ (ТВК „Бунтовна“) и хижа „Павел Делирагев“ – Средна Гора
- Хижа „Бачо Киро“ – гр. Дряново
- Хижа „Конгур“ – Беласица
- Хижа „Славянка“ и хижа „Извора“ – Славянка
- Хижа „Каменица“ и хижа „Яворов“ – Пирин
- Хижа „Персенк“ – Родопи
- Хижа „Осогово“ – Осогово
- Хижа „Алеко“ – Витоша

Много материални награди:

• Мобилни телефони • Палатки • Раницы • Спални чували
• Различни пособия за пребиваване в планината

Посетителите на 100 НТО в гр. Варна могат да ползват за пренощуване и хранене следните туристически обекти на БТС.

Юли 2010 г.

EXO ХИЖИ

5

Уют в планините

УЧЕБЕН ЦЕНТЪР „АКАДЕМИК“ КРАЙ ГР. ВАРНА

Местоположение: В к.к. „Златни пясъци“ край Варна, 84 м н.в.,

Описание: Комплекс от 6 сгради с общ капацитет 48 места в апартаменти и в стаи с по 2 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди, бюфет, туристическа столова, библиотека, телевизор, забавни игри, паркинг, благоустроен район.

Изходен пункт: Варна – с автобуси № 8,9,309,409 до сп. Журналист и още 0.20 ч пеша.

Съседни обекти: плажът – 0.20 ч (3 км); скалният Аладжа манастир (през Ковшак чешма) – 0.40 ч; курорт „Св. Св. Константин и Елена“ (едноименен манастир и минерален плаж)

Стопанин: ТД „Академик“ – Варна

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ „ХАН АСПАРУХ“ В ГР. ВАРНА

Местоположение: В кв. „Аспарухово“ (южна зона) на Варна, в близост до Кораборемонтния завод, 0 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 50 места, вътрешни санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди, ресторант, паркинг. Пътят до спалнята е асфалтиран.

Изходен пункт: Домът на художествената

самодейност във Варна – с автобус № 3 до сп. „Одесос“.

Съседни обекти: Културно-историческите забележителности на Варна (обект № 9 от 100 НТО); х. „Ветеран“ – 8 км; х. „Черноморец“ – 12 км; УЦ „Академик“ – 18 км; Девня (обект № 10 от 100 НТО) – 36 км

Стопанин: ТД „Хан Аспарух“ – Варна

ХИЖА „ЧЕРНОМОРЕЦ“

Местоположение: На брега на Черно море на 8 км южно от кв. „Галата“ общ. Варна, 35 м н.в.

Описание: Комплекс от 17 сезонни бунгала с общ капацитет 42 места. Във всяко бунгало има 2 стаи с по 2 легла и разтегателен диван в едната стая. Девет от бунгалата са със самостоятелни санитарни възли и бани, а останалите – с външни. Има туристическа столова, ресторант, бюфет, паркинг.

Изходни пунктове: От центъра на Варна – автобуси № 17 и 60 до хижата (през летния сезон); от центъра на кв. „Галата“ – 1.10 ч. пеша по маркирана пътека.

Съседни обекти: х. „Ветеран“ – 1 ч. пеша по маркирана пътека.

Стопанин: ТД „Хан Аспарух“ – Варна

ХИЖА „ВЕТЕРАН“

Местоположение: В м. Фичоза, южно от нос Галата, общ. Варна на брега на Черно море 9 м н.в.

Описание: Комплекс от 20 сезонни бунгала с общ капацитет 60 места, външни санитарни възли и бани, ресторант, паркинг.

Изходни пунктове: От центъра на Варна – с автобус № 17 до кв. „Галата“; от пощата на Ва-

рна – тролейбус 2 до кв. „Галата“. От кв. „Галата“ до хижата – 0.40 ч. пеша по маркирана пътека. През лятото се разкрива сезонна автобусна линия № 60 от центъра на Варна за х. „Черноморец“ - до сп. „Фичоза“ и още 0,30 ч пеша.

Съседни обекти: Нос Галата – 1 ч; х. „Черноморец“ – 1 ч.

Стопанин: ТД „Галата“ – Варна

По-подробна информация от всякакъв характер за хижите, условията в тях, съседни маршрути, резервации, цени на услугите и др. може да получите на телефоните на съответното туристическо дружество – стопанин на обекта, и от инфоцентъра на БТС в гр. София на телефони: 02/980-12-85, GSM: 0882966319 и 0882966320, както и от сайта на БТС, посочен в издателското каре на в. „Ехо“.

Виждали сте и хижи, и хижари, уважаеми читатели. За някои не ви се иска да си

спомнете и заобикаляте дома, който стопанисват с въздишка на съжаление. При други ви се иска да се връщате отново и отново, а стопанисваната от тях хижа ви става близка като роден дом. За мен такъв дом е хижа „Септември“ на Витоша и ще ви кажа защо.

Стопаните й – Фани и Трайчо Станчеви, са

пейките, които са на слънчевата площадка пред хижата; да си налеете планинска вода от чешмата.

Стопаните на тази хижа обичат планините – когато имат възможности и свободно време, бродят из Рила, Пирин, Стара планина, Родопите.

Трайчо е китарист, а двамата с Фани обичат да пеят. Понякога, ко-

Хижата, която ми харесва

гато при тях се отбиват или останат да нощуват приятели, просторната столова се оглася от туристически песни. За такива случаи в хижата има две китари и един акордеон.

Хижата е разположена сред смесена иглолистна и широколистна гора в местността Бабалана, на 1495 м н.в. Разполага с 24 легла – 4 стаи с по две легла, 2 стаи по три и две стаи по 5 легла. Има баня и вътрешни санитарни възли. Отоплява се с електрически печки, а столовата – с голяма печка на твърдо гориво. Това е единствената хижа на Витоша, на която се спазва режим за почивки и се пуши само на определено място.

В почивни дни на всеки половин час от Руски паметник тръгва маршрутка (по 1,50 на човек), която за около 30 мин. е на Златните мостове. Оттам до хижата са 30 мин. пеша. От Владая са 2 ч., а от Княжево – 2,30 ч. До Черни връх са 3–3,30 ч.

Лорен Стоянов

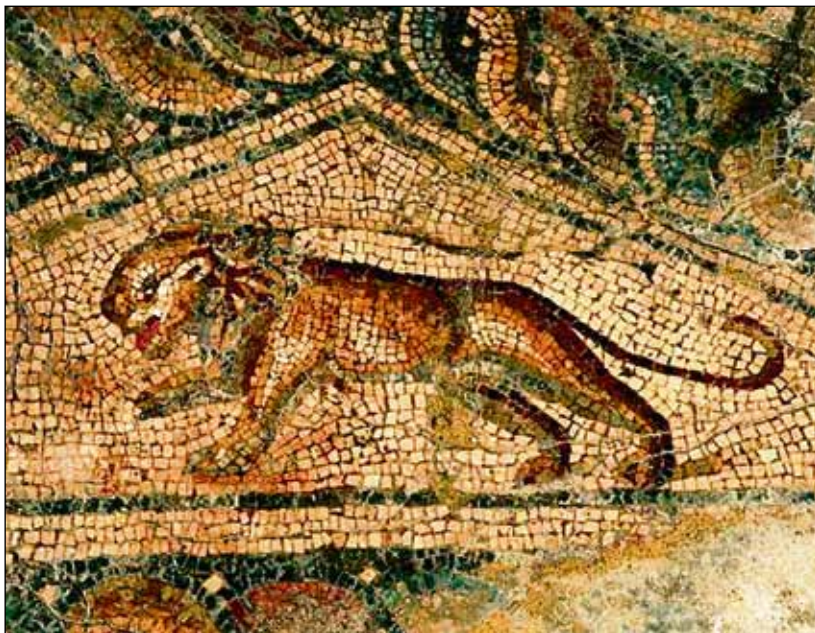
как багерите вече са разрушили античен кладенец и повредили част от мозайките. Скандалният строеж бил спрял и след предприетите разкопки специалистите видели прелестните пана, едни от най-добрите образци на римското и ранновизантийско мозаечно изкуство, открити в България.

Те изобразяват персонажи и сцени от митологията, екзотични животни и птици, растителни и геометрични орнаменти.

Музеят на мозайките бил изграден по проект на архитект Камен Горанов върху част от античните основи. Някогашната сграда заемала цял квартал и ней-

ният план следвал традициите на гръко-римското жилище: около вътрешен двор /атриум/, заобиколен от три страни с покрита галерия /перистил/, били разположени 21 жилища, стопански и складови помещения. Пет от тези помещения са покрити с вече споменатите многоцветни подови мозайки, изработени от малки камъчета в 16 цвята. „Някои от кубчетата са изключително малки, с размер 2x2 и 3x3 милиметра и чрез тях майсторите са имали възможност да придадат по-точно нюансите в своите произведения и да направят изключително богатите рамки и детайли на паната“, пише археологът Александър Минчев. Според него те са изработени от майстори, дошли от Тунис или Сирия – страни с богата традиция в това изкуство, и вероятно сградата е била собственост на местен първенец, преселник от източните провинции, който не е пестил средства за богатата украса на своя дом.

Три от мозайките са експонирани на същото място в помещението, където са открити, а останалите, след консервация и частична реставрация, били пренесени върху нова носеща основа. Ето и названията на най-интересните и най-известните от тях: „Медуза-Горгона“, „Сатир и Антиопа“, „Ганимед и орела“, „Сезони“, „Панонски волути“.

За контакти: тел. 0519/92 909

Работно време: 10.00-16.00ч., почивни дни събота и неделя * В обекта има печат.

Възможност за нощувка

Девня се намира на 36 км от гр. Варна. За нощувка могат да се ползват същите туристически обекти, описани към обект № 9.

Смята се за част от Южна Витоша. Отдавна обаче е утвърдено мнението, че е самостоятелна планина. На юг граничи с река Палакария, на изток е язовир „Искър“, а на северозапад тече река Ведена. Вторият ѝ по височина връх е Мухчел с неговите 1326 м, но целта ни е изкачването на нейния първенец – Манастирище, висок 1338 м.

Тръгваме рано сутринта от с.Плана, което се оказва разпръснато по баирите. Това е най-краткият път до красивата средишна част на планината. На 1200 м надморска височина сме. Някога, още през мезозойската ера, тук е било дъно на обширен морски басейн. По-късно, когато започнало нагъването на Средногорието, планината е придобила днешния си облик. Плана е двадесет и втора по височина и се отнася към средно високите в страната ни. Нейната най-дълга река е Егуля, която в най-долното си течение, преди вливането си в р.Искър се нарича Ведена.

Крайната автобусна спирка е в централната махала – Чаршията, където има малко площадче. Продължаваме нагоре в източна посока към

черквата. След десетина минути пътят се разделя, като десният е за Чорбаджийската махала, а левият продължава по билото на изток. Нарамили раниците, следваме горския път. На север е Витоша, а на юг изумителни гледки към Мальовишкия дял на Рила. След лекото възвишение,

Митичната Плана

завършващо с много скали и нахвърлени големи камъни – Самоковитският и Марчиният камък, а по-нататък и Андреевият камък, се спускаме надолу по заскрежената пътека към дол, наречен Кемера. Там където той свършва, започва планинска ливада, наречена Кемерското равнище. Предстои ни едно приятно изкачване. Неволно се заглеждаме в Рила и притаяваме дъх. Различаваме без усилия върховете: Белме-

планинарите са щедро възнаградени с обширната панорама на всички страни от не много висок и лесен за изкачване първенец на Плана. На запад са далечните очертания на Осоговска планина. На северозапад Витоша се изправя в нов, непознат за нас силует. На север е билото на Лозенската планина, а зад нея надничат върховете на Стара планина от Ком до Вежен. Време е за кратка почивка.

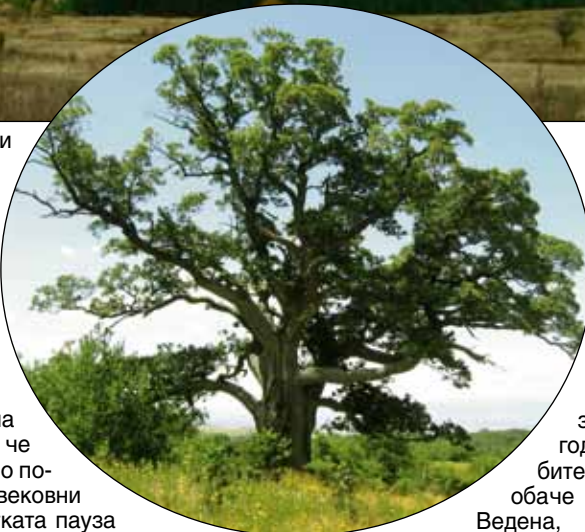
На Манастирище личат останките от стария железнишки манастир „Св. Дух“, който е бил част от Софийската Мала Света гора. Изгорен е и унищожен по време на робството. През 2001 г. наши родолюбци са издигнали до руините параклис със същото име.

Заобикаляме връх Русалията, чието име ни потапя в приказния свят на славянската митология, и продължаваме към Егеница, където е и Хайдушкото кладенец, за да си набавим запаси от вода. Вървим на север по снижаващото се било сред заскрежени ниви и ливади. В местността Поятта стигаме до една от класическите за-

бележителности на Плана планина – Кръстия дъб, едно от малкото хилядогодишни дървета в България. Знаят го още като Аспаруховия дъб. Столетникът на помня за това, че някога тук е било покрито с гъсти вековни гори. След кратката пауза на Ловната хижа отиваме до друг негов събрат – дъбът с трите стъбла, сполучливо наричан Трите братя. Легенди твърдят, че тук са били палатите на цар Ясен.

С няколко широки серпантини из едрата букова гора, по стръмния склон надолу по скалното ждрело над Искър стигаме до Кокалянския манастир „Св. Архангел Михаил“.

Датира от Второто българско царство. Според предания и исторически данни, построен е в началото на XI в., през управлението на Цар Самуил. Легенда гласи, че при едно от идванията на цар Самуил в Средец в негова чест бил организиран голям лов. Изморен от трудното изкачване, царят дал знак за почивка. И точно тогава от гората изскочила красива кошута и се спряла пред ловците, сякаш се пренасяла в жертва. Това се случило на Архангелов ден. Царят излъкувал случилото се като добро предз-

между им. За нея също има предание от древността, свързано с крепостта Урвич, към която сме се насочили. Тя е била непревземаема дълги години от поробителите. Един ден обаче те издебнали

Ведена, жената, която помагала в почистването, заловили я и заплашили, че ще убият детето ѝ. От страх да не сторят това тя издала тайната пътека за крепостта и за наказание Бог я вкаменил заедно с рожбата ѝ. Днес са запазени части от крепостната стена, достигащи височина 8 м, както и части от зида на разположената в крепостта църква „Св. Илия“. Съществуват две версии за името на крепостта. Според първата – тя е наречена на името на местен болярин – Урвич. Според втората – иде от „урва“.

Тук пътешествието ни свършва. Но вече имаме бъдещи планове за нови походи – до язовир Искър, или преход от с.Алино до Ярема, за да се потопим за пореден път в митичните пазви на Плана планина.

Видеоклип към прехода : <http://www.vbox7.com/play:b4827e1b>

Руси Стойчев
ТД „Орловец“,
гр.Карнобат

кен, Равни чал, Ибър, Мусала, Мальовишки дял...

Походът ни продължава, като преминаваме покрай върховете Синио и Дуралията. Овчарски пътеки ни извеждат на просторна поляна, южно от връх Манастирище – Равняко. Стари хора разказват, че тук били заровени девет казана с пари. При добра видимост

В надпреварата той не бе сам

Аппа Шерпа – 20 пъти на Еверест

Когато на 29 май 1953 г. новозеландецът Едмунд Хилари и шерпът Тенсинг Нормей стъпват на най-високата точка на планетата – Еверест /8848 м./ битката не завършва, а още повече се разраства. Едни търсят реабилитация, защото преди това 16 експедиции са завършили безуспешно. Други прокарат нови маршрути, за да достигнат до момента над 20. Най – смелите предприемат единоборство с космическите височини, тръгват към върха и без кислородни апарати. В битката се намесват и дамите. Върхът на върховете се изкачва както през пред мусонния период /пролетта/, така и след мусонния /есента/, та дори и при тежките зимни условия.

Местните жители – шерпите не остават назад в голямата надпревара и залагат на многократното изкачване на техния си връх. Началото поставя Сундаре Шерпа, който на 2 октомври 1979 г. прави първото си изкачване. После бързо прави още четири изкачвания, което за времето си е доста завидно постижение. Но, на 17 октомври 1989 год. на път за шестото си изкачване, леко подпийнал и следствие на семейни проблеми, се хвърля в буйните води на река Пангбоचे...

Надпреварата с първия връх продължава достойният му сънародник Анг Рита. От 7 май 1983 г. до 15 май 1998 г. той закръгля изкачванията си на 10 и спира. Един достоен завършек

на богатата му кариера. През 1990 г. на сцената излизат двама „съперници“ за голямата надпревара. На 10 май стартира Аппа Шерпа, а на 20 октомври Бабу Чир. Битката между двамата е много оспорвана. Всяка година те изкачват по един, та дори и по два пъти Еверест. Водачеството се сменя често. На 6 май 1999 год. Чир излиза напред със смайващия си рекорд – престоява на 8848 метра 21 часа и то без кислород. Специалистите са шокирани – 21 часа в зоната на смъртта, където науката е доказала, че там повече от 5 часа е невъзможно да се стои.

Аппа не остава назад и го изпреварва

с две изкачвания, но Чир има нова идея. На 21 май 2000 г. световните осведомителни агенции разпространяват смайваща новина. От базовия лагер на 5350 м.н.в. Чир просто изтичва до 8848 м. И слиза на базата за 16 часа и 56 минути. Жалко, че при единадесетото си изкачване Чир пропада в ледена пукнатина и загива. Аппа Шерпа остава сам в надпреварата и бързо натрупва бройка след бройка. След 20 години и 10 дни той закръгля изкачванията си на 20. „Спирам до тук. Ще дам път на младите“, заяви Аппа пред многобройните журналисти, дошли специално за да отразят голямото

събитие.

Ще удържи ли Аппа на обещанието или отново ще сложи раницата на гръб, за да тръгне към своя си връх? Времето ще покаже, твърде вероятно е Аппа Шерпа да не стои със скръстени ръце и пак да хване алпийското въже.

Нека припомним и българския принос към историята на Еверест. На 20 април 1984 год. Христо Проданов осъществява първото българско изкачване. После на 8 май това правят Иван Вълчев и Методи Савов, а на 9 май Никола Петков и Кирил Досков. На 20 май 1997 год. и Дойчин Василев взема своя реванш за неуспеха си от 1984 год. Двадесет години след първото ни изкачване родния трибагеник развяват Петко Тотев /18.05./, Дойчин Боянов и Христо Христов /без кислород/ и Николай Петков (второ изкачване). И тримата на 20 май. Пет години по-късно - на 22 май, на Еверест стъпват и семейство Петя и Камен Колчеви, с което официално Петя бе обявена за първата българка, изкачила световния първенец. Казвам официално, защото мнозина, посветени в историята на родния алпинизъм, познавайки отлично волята и упоритостта Мариана Масларова, считаме, че именно тя е осъществила първото българско женско изкачване на Еверест на 22 май 2004 год., но то не е имало от кого да се потвърди.

Доц. Сандю Бешев

Уроци по родолюбие

В изпълнение целите на клуб „Моята родина“ по проект „За училище без насилие“ (Оперативна програма, съфинансирана от Европейския социален фонд) петокласниците от 78 СОУ „Христо Смирненски“ – град Баня, заедно с класните си ръководители Ирина Михайлова и Гергана Кирилова направиха впечатляващо пътешествие. Те пропътуваха по първия от десетте избрани маршрута, а именно: Ботевград–Враца–Белоградчик–Видин–Скравена. За всички участници това беше една интересна и вълнуваща среща с историята на България, незабравим досег до невероятната ѝ природа.

Пътувайки назад във времето, младите туристи изживяха драмата на защитниците на българската държава край Ботевград. Гордост изпълваше сърцата на всички от родолюбивото дело на Ботев и неговата чета, проследявайки мислено пътя им от Козлодуйския бряг до

жертвената Околчица. Възхищаваха се на националното самосъзнание на скравенци, които откупват останките на дванадесетте Ботеви четници и ги спасяват от поругаване.

И въпреки че всичко видяно и чуто разпалваше духа, сякаш най-впечатляващи бяха три от посетените места: Белоградчишките скали и крепост, пещерата Магура и крепостта „Баба Вида“. Белоградчишката природа пленяваше с величието и мълчаливото си достойнство. Като стражи се извисяваха скалите с причудливи имена и още по-чудати форми. Справедливо е националното ни самочувствие, че няма аналог на този уникален природен феномен, който не случайно беше претендент в надпреварата за новите чудеса на света.

След Белоградчик пътешествието продължи с ново и невероятно преживяване – подземния свят на пещерата Магура.

Фантастичните природни образувания мамеха въображението на учениците, като разпалваха желанието да открояват образи, да ги назовават, да бъдат

творчески откриватели. Красиви и внушителни, сталактитите, сталагмитите и сталактоните сякаш разказваха за „прахора“ и „прасъбития“, а скалните рисунки оживяваха предвъдновените погледи на децата. Много вълнение и радост! Напускайки пещерата, всички си обещаха да се върнат отново.

Пътешествието продължаваше към последния обект – крепостта „Баба Вида“. Всеки камък в единствената по рода си крепост в тази част на

Балканите ни отнасяше в Средновековието. Осеммесечната защита на крепостта в края на Първото българско царство ни изпълваше с гордост и достоен пример, как нашите прадеди са пазели българското от нашествията на завоеватели. Крепостта е бранила цяла Северозападна България и през Второто българско царство. Днес тя е памет за трагичното и славно историческо минало.

Всичко, до което се доскогнаха младите туристи

по време на краткото пътешествие, ги караше да се чувстват повече българи, показваше им какво означава това и как се постига.

Усещане за дълг и родова принадлежност – участниците в екскурзията получиха този най-истински и силен урок по патриотизъм, по българщина, който ще помнят дълго.

в. „Ехо“

ПОД ОТКРИТО НЕБЕ

Приятно и полезно

Една популярна дефиниция за туриста гласи, че той е човек, който се стреми с огромни усилия към място, където няма никаква работа. Е, ние, членовете на туристическия клуб „Тодор Пътов“, Кремиковци, решихме да внесем по-различно съдържание в определението за този човешки вид и да го наситим с работа. И така, в едно слънчево майско утро потеглихме от два изходни пункта към връх Мургаш: през Бухово и през Желява. Целта – освен традиционното ходене и любоване на природата – освежаване

на маркировката и поставяне на нови табели на мястото на старите, очукани и ръждясали или пък изобщо липсващи, както и прочистване на местата около маркировките от тръни, храсти и пр. Срещата на двете „конкурентни“ групи

стана край студен извор близо до крайната цел х. „Мургаш“. Свършихме чудесна работа, която ще направи походите на следващи туристи значително по-сигурни. А има какво да се види в тази част на Стара планина: безбрежно море от планински масиви, ясен изглед към цялото Софийско поле и околните планини, към Рилските върхове. Няма я завесата на Кремиковските пушеци, която доскоро затваряше гледката, диша се спокойно. Изворите са бистри, с чиста, студена вода.

Вечерта в хижата (която все още осигурява само покрив, тъй като строителните работи по нея не са завършени) доказахме, че и трудът е песен. И така, туристите, които отиват към

в. Мургаш – през гр. Бухово или с. Желява (и до двете селища се отива с градски транспорт от София), вече ще имат сигурна и ясна маркировка.

За разлика от любителите на силни усещания, поели по ждрелата на реките Ерма и Ябланица, Трънско. Там бяхме през април. Изключително красиви места! И съществуваща туристическа екоптека към р. Ябланица, до която се стига обаче само с питане. Дървените мостчета, които висят високо над ревящите води на реката или почти отвесно пълзят над тях, в някои участъци са прогнили, разковани или с клатещи се парпети. На едно особено опасно място пътеката внезапно изчезва без намек от маркировка и оставя туриста или да намери сам продължението на живописното и екстремно трасе през пролома, или да се върне. А тази част на България е изключително интересна и с особената си, дива красота, и с етнографски забележителности. Трябва само малко инициатива и добра воля от страна на местните власти, за да стане тя привлекателна туристическа дестинация, да носи наслада на хиляди туристи и доходи на оредяващото местно население.

Наталия Илиева и Антония Тодорова – ТК „Тодор Пътов“, Кремиковци

Журналистическата работилница се случи по идея на няколко редакционни екипа от ученически вестници на софийски училища. Концепцията за дейността ѝ разработиха специалистите от сдружение „Свети Иван Рилски“, а домакин и съорганизатор беше Американският център за Столичната библиотека. И майстори, и чираци още в първите срещи

„откриха“, че вестникът е общ продукт, в който всеки проявява своята творческа индивидуалност и гражданска позиция. Задължително е да носи информация и да въздейства емоционално. Трябва да има и странички за игри, и такива за социални проблеми.

Най-показателен пример за обществена активност беше театралната игра „Народът срещу найлоновата торбичка“. Целта беше чрез елементи на един процес да се привлече вниманието на редакционните екипи към важен екологически проблем и да се провокира тяхната гражданска позиция. Екипите на в. „Зелен домат“ – Първа АЕГ, „СеМеГе“ – СМГ, в. „26-то днес“ – 26 СОУ, в. „Звънче“ – 4а кл., 144 СОУ, в. „Синигерче“ – 4б кл., 48 ОУ приеха ентузиастично ролята си. В подготовката участваха родители, учители, специалисти, класни ръководители.

Пред „съда“ обвинението представи щетите, които нанасят найлоновите опаковки в природата. Нужни са 1000 години, за да се разградят. Впечатляващ беше клипът, направен от 2 петокласнички от 118 СОУ, в който представиха информация за гибелта на 100 000 животни, птици и морски обитатели, които поглъщат вместо храна найлоновите торбички. Защитата представи своите аргументи чрез ревю на найлонови

опаковки, които спасяват гората от унищожение за производство на хартия.

Последва контра ревю на торбички от рециклирана хартия, от материали, които се разграждат бързо, информации за опита на другите страни. Най-младите журналисти изиграха практики на разделното събиране на отпадъци. В обръщение към своите

Бъдещи журналисти с отговорност към природата

връстници, към възрастните журналистите тревожно настояха всеки да поеме своята отговорност. И най-важното – доколко сами можем да ограничим ползването на найлоновите опаковки.

Темата за българската природа продължи в изданията на в. „Звънче“ и „Синигерче“.

Зарядът на активно отношение към заобикалящия ни свят провокира създаването на авторски произведения за цветята на планината, които всички трябва да познават и пазят. Четвъртокласниците не само намираха материали в интернет за ендемити, за минералните извори, но трябваше да ги представят така, че да бъдат четивни и да будят размишъл. Тъй като изданията на малките ученици имат голяма читателска аудитория и сред родителите, към идеите за ваканционните дни бяха включени идеи за маршрути по Витоша, Пирин, Рила, които много семейства могат да реализират. Фоторепортажи ще разкажат за срещите им с красиви кътчета на родината.

Стефка Мечкарова

Туристи ветерани на Влахина планина

"Да идем и до по-далечни планини и обекти" – това бе най-честото предложение на предишното годишно отчетно събрание на туристите ветерани от ТД „Шипка“ – Пловдив, в отговор на посочените много посещения и преходи в различните дялове на Родопите и останалите близки туристически дестинации. Това пожелание на пловдивските планинари беше взето присърце от ръководството на Клуба на ветераните и най-вече от председателя Дима Пенчева, която създаде и нужната организация. Целта беше непознатата Влахина планина, която допреди няколко години бе труднодостъпна заради граничното си местоположение.

И така – в едно ранно утро група от над 25 души от клуба пое от гара Пловдив за София и оттам с моторния влак – за Благоевград. С приповдигнато настроение и разговори за отколедни пътешествия по тези места целият екип се озова до крайната гара – Бобошево. Услужливите превозвачи от една местна фирма експедитивно транспортираха с микробуси веселите туристи до х. "Пионер", стопанисвана от община Бобошево. Хижата на БТС – "Яна", в непосредствена близост, бе заета за методическа сбирка на други

туристически дружества, но това не попречи тя да бъде посетена и разгледана по-късно.

Домакините на х. "Пионер" – В. Маринов и Н. Везенков проявиха своето любезно гостоприемство незабавно. На всички бяха предложени чай, кафе и безалкохолни напитки, както и бе пре-

сравнително дълга познавателна разходка из северните склонове на Влахина. От първия досег с нея тя заплени всички с необичайния си вид и очарование. Един спред друг се редяха интересни обекти: сред тях – историческата черква „Св. Димитър“ (XV в.), построена като част от манастирски

мането на християнството у нас, по който сега се извършват реставрационни работи...

Обратният път в късния вече следобед завърши на х. "Яна", обновена и чудесно стопанисвана от местното дружество и при помощта на БТС. И тук любезно посрещане с чай, кафе и покана за

организирана от неуморимата Дима Пенчева. Към задушевната атмосфера се присъединиха и представители на други групи, отседнали в хижата. Душата на многолюдната компания бе човекът оркестър Наско Балабанов, чиято китара не спря с туристическите си и забавни мелодии по целия път

Въпреки бодърстването до късно предната вечер денят започна с проявите, набелязани по програмата. С микробуси по живописния пролом на р. Струма групата бе транспортирана до един неподозирано красив обект – Руенския манастир „Св. Иван Рилски“ над с. Скрино, Кюстендилска област, родното място на най-тачения български светец у нас, почитан и в околните християнски държави. Невероятен интерес представляваха за туристите пещерата, където Ив. Рилски е битувал в първите години на монашеската си дейност, местността Кръста, където според легендата е извършвал религиозната си дейност, и светата обител. Масштабният проект „Красива България“, по който с европейски и наши пари се съгражда основната част от сградата на манастира, беше впечатляващ, тъй като по него само след броени месеци ще се оформи една от най-красивите манастирски сгради не само у нас, но и на Балканите.

Последно слизание до с. Скрино, където се състоя неспонтанна среща с местното население и дружеско веселие в центъра му, до живописната водна каскада. По-късно микробусите понесоха всички до гара Бобошево, откъдето поехме по обратния път. Веселите туристически песни продължиха до последната гара, а пожеланията за други подобни прояви бяха спонтанни.

Димитър Луканов,
зам.-председател
на БФТВ, член на
ТД „Шипка“, Пловдив

доставена на разположение туристическата кухня. След настаняването и полагането на краткотрайния отход от терасата на хижата водачът на групата, познавач на района, проведе първата си беседа за околните планини – Верила, възвишението Пианец, Югозападната Рила и самата Влахина планина като гранична с Македония. Последва

комплекс след османското нашествие по тези земи в отпор на домоганията на поробителите. Всички се насладиха на невероятните фрески и религиозни сцени, изписани във вътрешностите и купола й. Интерес представляват и руините и параклисите на манастира „Св. Св. Петър и Павел“ от X век, съграден през първото столетие след прие-

бъдещи посещения при тях. Гостите отговориха с туристическа песен, поздравления за персонала, след което последваха снимки за спомен.

Първата вечер продължи с другарска вечеря и веселие до късно с песни, танци, рецитали. Не липсваха солови изяви, хйдушки кепаб на открито, наденички на керемидата... И като капак – викторина,

от Пловдив до Влахина планина и обратно. Гвоздеят на вечерта обаче остана за края, когато всички излязоха навън и в ясна лунна нощ съзерцаваха невероятната панорама – огромния тъмен силует на величествената Рила и двете сребърни ленти на реките Джерман и Струма. И пак задушевени песни, и пак стари планинарски спомени...

Каква ли нужда е накарала хората да направят тук селото си – в края на тази широка долина, досади гората? Това си помислих, когато видяхме Добърско отдалече. Може би са харесали, че оттук всичко се вижда като на длан, а Пирин е омайващ – приказно красив с мраморните си върхове, извисени стреховито в небето. Дори само това е причина да се дойде в Добърско!

Но тук има още нещо уникално – старинната черква „Св. Теодор Тирон и Св. Теодор Стратилат“, осветена през 1614 г. Смята се обаче, че е построена по-рано, за което свидетелства основната плоча в центъра на храма. Надписът не е напълно разчетен, но се виждат цифрите 1122, което може би означава, че е строена през XII век. Невероятно е как в толкова ограничено пространство древният майстор е успял да изобрази изключително много библейски сцени, светци и светици... А и нещо много рядко срещано – целия земен живот на Исус Христос, смъртта, Възкресението... Стенописите са така свежи, цветовете – ясни и красиви, та все едно са рисувани скоро, а всъщност са се запазили под дебел слой въсящи сажди от свещите, принасяни в жертва векове от вярващите.

Ние имаме щастието экс-

Съкровището на Добърско – една българска светиня

Уважаема редакция,
фен съм на Движението „100 национални туристически обекта“ и при всеки удобен случай и свободное време семейно посещаваме някой от тях. Неотдавна бяхме в с. Добърско, община Разлог, и останяхме очаровани от старинната църква „Св. Теодор Тирон и Св. Те-

одор Стратилат“. Също – от любезните и отзивчиви хора и красивата природа. Ще се радвам, ако тези мои впечатления намерят място на страниците на вашия вестник. Пожелавам на екипа ви здраве и творчески успехи!

С уважение:
Жана Манолчева

курзовод да ни е кметът на Добърско. Беседата му за историята на черквата, за стенописите и особеностите им беше пропита с голяма любов към Добърско и България. Този човек знаеше подробности от Светото писание, житията на светците... Беше горд, че паметник на културата от национално значение се намира в тяхното село. Поддържането на черковния двор, изпъстрен с цветя, дървета, с уютни къччета за уединение и размисъл, беше още едно потвърждение за грижи и любов. В този уаещ на рози двор се намира и аязмото с лековита вода. Дори се предполага, че ослепените Самуилови войници са намерили облекчение от страданията си именно от целебните му струи.

Село Добърско е едно от будните селища в България, които са изградили и опазили през превратностите на времето своите черкви и параклиси – огнища на вярата и любовта към род и родина!

Идете в Добърско! Поклонете се на тази светиня – черквата „Св. Теодор Тирон и Св. Теодор Стратилат“, пречистете се с лековитите води на аязмото, разходете се до вековния бор и „копаната църква“, послушайте песента на водопада „Щрокалото“ и не забравяйте да погледнете на залез слънце към Пирин и меките дигли на Родопите. Тази гледка със сигурност ще ви накара да се върнете отново тук!

Доскоро за мен Силистра беше само един град на Дунав, известен с кайсиевите си насаждения и близостта до резервата „Сребърна“. Изненадата ми бе голяма, когато случайно попаднах в сайта на Историческия музей на града и се зачехох в многобройните му линкове. Свещената долина на Залмоксис, скален храм, скална култова яма, скален трон, скална култова площадка, скални манастири, римска вила, крепостни стени, изцяло запазена турска отбранителна крепост...

Взехме решение следващата екскурзия на нашето туристическо дружество из страната да бъде Силистра. Оказа се, че целия район е пълен с исторически обекти, но сведения за това, как точно се достигат, липсват. В историческия музей на града също не можах да ни кажат много. На помощ се притекоха колегите от ТД „Дочо Михайлов“ в Силистра...

Дружеството ни посрещна още в Сребърна. Кольо Неделчев, турист, ни чакаше с желание да ни разкаже малко от историята на родното му село Сребърна. За съжаление музеят не работеше, но затова пък се разходихме по прекрасно изградената екоптека около езерото. В Силистра ни пое инж. Румяна Гълчавова и добре че беше тя, защото в града липсват туристически означения, а време за лутане нямаше. Историческият музей тук е прекрасно уреден, с много богата и добре експонирана колекция, която бързо ни въведе в уникалната история на града. Разочарова ни южната крепостна стена на древния град Дуростолум. Ако с нас не беше Руми, нямаше как да я забележим.. Пред огромен надпис БИЛА

бяха избуяли едри бурени, а между тях едва се показваха някакви руини. Разбрахме, че местното население е протестирало, но без да бъде чуто, преди това историческо място да бъде обезличено и погълнато от огромния супермаркет. Дори информационното табло пред крепостта не беше поддържано. Надраскан с графити, трудно се четеше текстът по него. Затова пък крайдунавският парк на Силистра очарова. Прекрасно поддържано и чисто място, с богата растителност. Разбрахме с радост, че в неговото изграждане е участвал и нашият приятел от Сребърна инж. Кольо Неделчев.

Северната крепостна

стена от IV–VI и VIII–XIX век с епископската и патриаршеската базилика бе в същото занемарено състояние както южната крепостна стена. Нищо не подсказва, че стоиш пред светиня, свидетел на славни исторически времена, и място, където е бил изгорен един от 23-мата раннохристиянски доростолски мъченици – Св. Емилиан Доростолски през далечната 352 г. По-късно на това място е издигната катедралната черква на първия епископ на Дръстър. След покръст-

292 г. Мощите му са подарък за силистренци от папа Йоан Павел Втори при посещението му в града през 2001 г.

В програмата ни за втория ден е посещение на Свещената долина на Залмоксис. Тя била обитавана от североизточните тракийски племена, които Херодот нарича гети. Тяжната религия според него се отличавала от религията на останалите големи тракийски племена. Вярвали в безсмъртието, или както Херодот ги нарекл „Смя-

изобретателност, остроумие и естетика. Миризм и случайно разпилян боклук тук не могат да се усетят и видят. Само в далечината, навътре в сметището зад красивата ограда и арка се забелязват огромните депа за боклук. Не се въздържахме и снимахме тези ученическите творения на изкуството, достойни за изложба.

Отново сме на път към свещената долина. Недалеч от асфалтирания път Алфатар–Кайнарджа се намира най-северното све-

сивата черква „Възнесение господне“, изградена само от камъни. Селото се приготвя за селски туризъм. Реновирани са доста къщи има и механа, където ни посрещнаха с качамак, мамалига с яйце. Много вкусно, препоръчвам го на всеки посетител. По-нататък пътят ни продължи към село Кайнарджа, където е бил подписан кючуккайнарджанския мирен договор от 1774 година между Русия и Турция. Договор, постановяващ покровителство на Русия над християнските

вождани от казака атаман Игнат Некрасов. Старобредничеството е религиозно движение в Русия. То проповядва съхраняване на старите обреди и „благочестието на старата вяра“. Доскоро повечето са носили огромни бради, казашки шапки и рубашки. Обичаят не е забравен. За краткото време по малките улици с китни къщички в руски стил срещнахме млади мъже с дълги бради, а жените бяха с шарени забрадки. И до ден днешен те говорят българския език със силен руски акцент. Макар че нещата се променят, както каза свещеникът, който ни отвори църквата, напълно запазила духа от преди два века. И тук, както в цялата ни страна, младите са поели към чужбина, но по-възрастните още пазят ревниво своята вяра, традиции, обичаи.

Вечерта в ресторанта на хотел „Куин“ ни чакаше изненада – собственикът беше поръчал дисководещ, а танците бързо преминаха натрупаната умора. На следващия, трети ден от нашата екскурзия собственикът на хотела ни изпрати до пристанището на Силистра, където ни чакаше корабче, с което се разходихме по Дунава, наслаждавайки се на красивите гледки към нашия

и румънския бряг. Последната ни спирка бе Рибарската махала в Тутракан, добре рекламирана, с табели по пътя и информационно табло. Тръгнеш ли по тесните калдъръмени улици обаче, имаш чувството,

че си в град на мъртвите. Напусната отдавна от своите собственици, тази прекрасна махала е оставена на произвола на времето. Защо не се прави нищо, за да се запази това по чудо оцеляло и единствено по рода си древно рибарско селище, достигнало до наши дни, за да разказва за славните тутракански рибари и лодкостроители, известни в миналото из цяла Европа!

И още нещо, което прави впечатление по пътищата на този край. Няма необработени земи. Явно има добри стопани, макар че и емигрантите не са малко. Тръгваме си с мисълта, че ще се върнем отново. Остана невидяна толкова много история! А и тук вече са нашите скъпи приятели от ТД „Дочо Михайлов“, при които все ще ни тегли да се завърнем.

Лена Апостолова,
председател на Академичното туристическо дружество при БАН

ването ни през 870 г. тук е била и една от 7-те епископски катедрали, учредени при княз Борис-Михаил.

Отминаваме с надежда, че някога някой ще се сети да почисти поне бурените от тази светиня.

Следващият ни обект е гробът на Елиезер Папо, един от 12-те най-почитани еврейски равини, починал в Силистра през 1829 г. Той спасил града от холера, като изградил карантинни пояси и лазарети, но се заразил от контакт с болните и сам умрял от болестта. Сега мястото се поддържа от еврейската общност и е любима дестинация за евреи от цял свят, защото според предание тук Бог чува молитвите. Слушахме с интерес разказа на равина, видяхме и къпалнята, където богомолците се пречистват, преди да се

тащи се за безсмъртни“. Според вярванията на гетите те не умирали, а отивали при божеството Залмоксис. Скалните храмове, олтари, подземни галерии и зали на брега на полупресъхналата река Табан край силистренското село Стрелково насочват към историята на тракогетския герой, мъдрец, лечител, жрец, цар и бог Залмоксис.

На сутринта на уреченото място ни чакаше група от клуба по пешеходен туризъм на местното ТД „Дочо Михайлов“, сред които Радослав и

на не повече от 20 минути от асфалтирания път и са лесно достъпни. За съжаление, през нощта се бе излял силен дъжд и не можахме да направим прехода до другия обект – най-голямото светилище в рай-

йона, храма на Залмоксис Баджалията по долината на река Табан. Отново рухнал, дъждът ни принуди да напуснем свещената долина. Иначе наоколо е неопикуема красота и където и да погледнеш, скалните зъбери те примамват да ги достигнеш и да се докоснеш до нови и нови тайни, свързани с историята на древните гети, населявали тези необикновени места.

Продължихме към с. Каменци, известно с кра-

вестния немски военен инженер Хелмут фон Молтке, посетил града през 1837 г. Градена е през 1841–1853 г. от принудително събрани български майстори, които след това са заточени в Анадола, за да не издадат тайната на крепостта. Командантът на строежа бил обесен в Цариград по същата причина. Разходката из лабиринтите на крепостта е впечатляваща, разкажете на екскурзовода също. Наистина Молтке е стигнал до гениални решения и е направил истинска непревземаема крепост.

Остават ни още много забелязани обекти край Силистра, но времето за съжаление е кратко. Решаваме, че ще посетим старобредниците липованци в тяхната махала Татарница в село Айдемир. Необикновената им история започва от 1753 година, когато няколко хиляди фамилии, недоволни от реформите на Петър Велики, решават да напуснат Русия, пред-

РАЗКАЗВА З.Д.Т. И М.С. ДИМИТЪР БОГДАНОВ, ГЛАВЕН УЧИТЕЛ ОТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Аз съм един от участниците в този поход и всяка година в продължение на 10 години като ръководител на експедиционен отряд съм допринесъл за осъществяването му, а след 1990 г. съм участвал самостоятелно или с група – общо 15 участия.

Малко предистория. За отличното представяне в похода „По стъпките на Ботевата чета“ от Козлодуй до Околчица, проведен от 27.05. до 02.06.1981 г. от ЦС на БТС наградиха двата експедиционни отряда ЕО „Христо Козлеу“ при СПТУЕ „А. С. Попов“ – гр. В.Търново, и ЕО „Иван Невенин“ при ГПФЕ „Анри Барбюс“, гр. Враца, с участие в националния поход „По последната диря на Апостола на свободата Васил Левски“.

По наредба в похода трябваше да участват двата отряда по 25 души и от всеки окръг по двама от най-изявените туристи, или общо 100 души. Сборният пункт беше в гр. Пазарджик на 14.07.1981 г. Бивакът ни беше на остров на р. Марица. Прекрахме нощувката край лагерния огън, развеселени и пощипвани от комари.

На следващия ден, 15.07.1981 г., в 10 часа, с групата поднесохме венец и изслушахме беседа пред паметната плоча, където е бил ханът на сподвижника на В. Левски – Ражанков, с когото тръгват за гр. Ловеч. Това се смята за последното пътуване на Апостола из поробената ни родина през буреносната 1872 г. Известно е на историките, че на 1 декември той напуска Татар Пазарджик на път за Ловеч.

Главен ръководител на похода бе з.д.т. и з.м.с. Христо Георгиев – главен редактор на списание „Турист“ от гр. София, а главен водач – з.д.т. и з.м.с. Георги Данов от гр. София. Секретар на похода бе Елена Трупчиева от гр. София, заместник главен ръководител – к.м.с. Симеон Николов от гр. Варна, комендант – Кузман Михайлов Илиев от гр. Берковица. Към 13.00 ч с автобуси пристигнахме в гр. Стрелча, посрещнати от местната управа. Поднесохме венец на паметника на Панайот Волов и изслушахме беседа за участието на стрелчани в освободителните борби против турското владичество.

От Стрелча с четиричасов преход пристигнахме в гр. Панагюрище, посрещнати с хляб и мед от будното гражданство. Палатъчният лагер бе в двора на пионерския лагер в центъра на града, макар и мястото да бе малко тясно. Походниците разгледахме къщите-музеи в града и участвахме в тържество, организирано специално за нас в културния дом на панагюрци.

На 16.07.1981 г. потеглихме за гр. Копривщица. Маршрутът върви по обратния път на Кървавото писмо. Пресичаме р. Луда Яна и изкачваме голям на-

жествено посрещнати от кмета и ръководството на тамошното ТКЗС. Вечерята се състоя в селския ресторант и бе финансово обезпечена от управата на текезесето.

18 юли – тръгваме на изток, вървим по черен коларски път през с. Мътеница и някъде по обяд стигаме в с. Веригово, квартал на гр. Хисаря. Дадена е двучасова почивка и възможност да се изкъпем в басейна с минерална вода на града. С нетърпение се отпуснахме в топлите води. В града също бяхме посрещнати от ръководството на гр. Хисар и ТКЗС. Разквасихме устата си с местни плодове. Към 14 часа потеглихме през местността „Дюлева поляна и прехвър-

музика се насочваме към паметника на Васил Левски, за да участваме в празника по случай рождението му. Поднасяме венец и участваме в тържествената заря-проверка като почетна рота.

19 юли е почивен ден за походниците и се възползвахме да разгледаме къщата музей „В. Левски“. Карловци се бяха подготвили чудесно за посрещането ни. Групи за художествена самодейност ни изнесоха концерти. Предприятата от консервната промишленост в района ни дариха с продукти от производствата си, а през целия ни престой в града бивахт ни се охраняваше от военните.

На 20 юли се качваме по автобусите на път за с. Кърнаре. Спряхме в гр. Сопот да разгле-

да с. Черни Осъм, за да посетим природонаучния музей там. В последствие през идните години на провеждане на похода биваците в този район се устройваха в училището за планински водачи на с. Черни Осъм.

На 22 юли потеглихме за с. Дебнево. Известно време вървахме покрай реката, след това поехме за с. Баба Стана, след което излязохме на асфалтовия път, свързващ Троян със Севлиево, проснал се сред хубави градини, засяти със сочни малини. Продължихме по напечения асфалт и слязохме на моста на р. Видима, оттам по шосето влязохме тържествено в Дебнево. В селото си устройме бивак в двора на училището и се потопихме за отмора в бистрите води на Видима. Последва

За похода „По последната диря на Апостола на свободата Васил Левски“, проведен от 14 до 24 юли 1981 г.

Да си СПОМНИМ

Днешните младежи по стъпките на предшествениците

клон към билото на Средна гора. Обядваме на чешмата при панагюрската мандра и след деветчасов преход пристигаме в гр. Копривщица. Построихме бивак на градския стадион. После разгледахме музейните сбирки в града и се прибрахме в бивака.

На другия ден, 17 юли – тръгваме за с. Старосел. Спираме пред редица исторически паметници. В местността Меде дере има бистра вода и е даден знак за почивка от 2 часа, като това време бе оползотворено от някои от походниците за посещение на комплекса „Бунтовна“. От „Пересатица“ със стръмно спускане се насочваме към с. Старосел, като минаваме покрай лагера по военно обучение на Пловдивски окръг. Към 17 часа влизаме в селото, тър-

лихме Средна гора в подножието на вр. Орела. Слязохме в с. Войнягово, селото, в което Васил Левски е учителствал и където е срещнал своята любима Йова. След увлекателния разказ на екскурзоводката, поддържаща музейната сбирка, се качваме на автобусите, които ни откарват в гр. Карлово – родното място на Апостола.

Посрещнати от военен оркестър, в тържествен марш минаваме през целия град и се отправяме към мястото, където ще бивакуваме. А самият бивак бе устроен от военните. Имаше осветление, вода, тоалетни. И обстановката бе чудесна – местността се нарича „Беш бунар, обрасла е с вековни орехови дървета и е на крачка от града. Вечерта под строй, под стегнатите звуци на военната

даме метоха и къщата музей на Иван Вазов. От с. Кърнаре тръгнахме по стария път, който води за Троян, като първо изслушахме беседа, проведена на мястото, където се е намирал ханът, в който Левски е нощувал, срещнал се е с Ражанков и е записал в известното си тефтерче каква сума е платил на ханджията за спане и за зоб на конете, които е водил. Изкачването до билото на Стара планина беше много трудно. На места пътят се губеше, тъй като липсваше част от маркировката. Но усилията ни бяха възнаградени. След изкачването се отбихме до Арката на свободата и през местността Дери магаре, където ядохме до насита боровинки, слязохме в курортното селище „Беклемето“. На хубава поляна до единствения ресторант построихме бивак. Прекрахме една чудесна вечер в красивия Балкан.

На 21 юли тръгваме към Троянския манастир, минахме край Карстовия бук, жив свидетел на преминаването на войските по време на Руско-турската освободителна война. После подсякохме местността Жални рид и спряхме при х. „Чучул“. Със седемчасов преход слязохме в района на Троянския манастир. Построихме бивак близо до р. Черни Осъм и влязохме в манастира, за да го разгледаме. Насладихме се на живото наследство и после с автобус отидохме

вечеря в селския ресторант, подкрепила самодейците да покажат майсторството си. Успадни се закуската на другия ден. Дебневското ТКЗС ни засити с прясно мляко.

На 23 юли потегляме за с. Кърпина. Преходът бе изцяло по асфалт. Минахме край блоковете от земеделски насаждения и овощни градини и след това през с. Стефаново пресяхме магистрала Хемус. Прехвърляйки един хълм, излязохме на пътя Ловеч–Севлиево. Обядвахме в крайпътния ресторант, взехме си глътка въздух, минути почивка и поехме отново по асфалта, за да влезем в с. Кърпина. Бивакът ни бе в двора на училището, тук също нямаше вода, но жителите на Кърпина ни поканиха по домовете си, за да се освежим. После посетихме музей „Кърпинско ханче“, където участвахме в увлекателната беседа за делото на Левски.

24 юли. Пристигна автобус, който ни откара до гр. Ловеч. Там разгледахме експозицията на градския музей, след което се отправихме към паметника на Васил Левски за закриване на похода. За участието си в този поход всеки участник получи грамота и възпоменателна кърпичка с образа на Апостола. Върху всяка кърпичка има надпис „Първи поход „По последната диря на Апостола“ с годината на провеждане 1981. Всяка туристическа група бе награждена с възпоменателно флагче.

С военна почит към Апостола

Хижите на БТС в Родопите

ХИЖА „ЮНДОЛА“

Местоположение: Западни Родопи, планински рид Божевец (Алабак), м. Юндола, 1411 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 33 места, вътрешни санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди и печки на твърдо гориво, туристическа кухня, столова. В околностите има ски-писти, ски-влек. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: центърът на Юндола – 0.10 ч.; гара Света Петка (на теснолинейната жп линия Септември–Добричице) – 1.30 ч.; Велинград (гара на теснолинейната жп линия Септември–Добричице) – 16 км по асфалтирано шосе; Белово (гара на жп линия София–Пловдив) – 27 км по асфалтирано шосе.

УЧЕБЕН ЦЕНТЪР „КИСЛОВОДСК“ В ГР. ВЕЛИНГРАД

Местоположение: Велинград, кв. „Лъджене“, 799 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 135 места, в стаи с 2, 3 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, кабелна телевизия, локално отопление, ресторант, бюфет, заседателни зали, паркинг.

Изходен пункт: центърът на Велинград – 1 км по асфалтов път.

Стопанин: БТС – София
За контакти: 0359/ 54 222,
0888/275 720, 0885/460 750.

ХИЖА „МИЛЕВИ СКАЛИ“

Местоположение: Западни Родопи, планински рид Алабак северозападно от вр. Милеви скали, 1477 м н.в., **Описание:** Комплекс от две сгради и седем бунгала с общ капацитет 69 места. Голямата (основна) сграда не приема туристи. В другата сграда има 4 стаи с по 4 легла и 2 стаи с по 2 легла, общи санитарни възли и баня, отопление с ел. уреди, ресторант с камина. Всяко бунгало има 7 легла, разпределени в 2 стаи, кухненски бокс, самостоятелни санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди.

Изходни пунктове: с. Семчиново (общ. Септември, обл. Пазарджик) – 16 км по асфалтово шосе (3 ч.). Пътят в отделни участъци не е в добро състояние.

Пешеходен преход – 3 ч.; жп гара Варвара (жп линията Септември–Добричице) – 5 ч.

Стопанин: ТД Алеко – Пазарджик.

ХИЖА „РАВНО БОРЕ“

Местоположение: Западни Родопи, планински рид Алабак, в едноименната местност, 921 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 60 места, външни санитарни възли и баня, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, собствено ел. захранване.

Изходни пунктове: жп гара Варвара (на теснолинейната жп линия Септември–Добричице) – 2.30 ч.; жп спирка „Марко Николов“ – 1.30 ч.; с. Варвара – 10 км почвен път.

Стопанин: ТД „Равно боре“ – с. Варвара, общ. Септември.

ХИЖА „ДОБРА ВОДА“

Местоположение: Западни Родопи, Планински рид Каркария, Баташка планина, 721 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 90 места със самостоятелни и етажни санитарни възли и бани, локално отопление, ресторант, бюфет, туристическа столова и кухня, заседателна зала, летен навес, паркинг.

Изходни пунктове: гр. Пазарджик (обект № 35 от 100 НТО) – 20 км по асфалтово шосе; с. Дебращица (общ. Пазарджик) – 7 км по асфалтово шосе – (2 ч.).

Стопанин:
ТД „Алеко –Пазарджик“.

ХИЖА „РУМЕН“

Местоположение: Западни Родопи, Планински рид Каркария, Баташка планина, м. Дългата поляна в лет. „Св. Константин“, 1323 м н.в.

Описание: Комплекс от четири бунгала и сграда с общ капацитет 16 места. Всяко бунгало е с 4 легла, самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление. В сградата е разположен ресторант, туристическа кухня и столова. Има ски-гардероб, ски-писти, съоръжени с три влека. Има паркинг.

Изходен пункт: гр. Пещера – 18 км по асфалтово шосе (4 ч.).

Стопанин: ТД „Купена“ – Пещера.

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ КОЛАРОВА КЪЩА В ГР. БАТАК

Местоположение: гр. Батак, ул. Тодор Коларов № 15, 1030 м н.в. **Описание:** Сграда (паметник на културата) с капацитет 20 места, вътрешни санитарни възли и баня, отопление с ел. уреди, туристическа столова, салон във възрожденски стил.

Изходен пункт: Автогара Батак.

Стопанин: ТД „Батьовци – Батак“.

ХИЖА „ОРФЕЙ“

Местоположение: Западни Родопи, Велишко – Видишки дял, Девинска планина, м. Топлия извор, 1198 м н.в.

Описание: Комплекс от две сгради с общ капацитет 42 места, в стаи с 2-6 легла, вътрешни санитарни възли и баня, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа кухня и столова, бюфет, благоустроен район.

Изходни пунктове: с. Борино – 1 ч. пеша (4 км почвен път); Девин – 4.30 ч.

Стопанин: БТС – София.

За информация и резервации:

БТС - Информационен център:

02 980 1285,

0882 966 320,

0882 966 319,

e-mail:

infotourbts@gmail.com,
www.btsbg.ogr.com

**ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ
В ГР. ПЕРУЩИЦА**

Местоположение: В центъра на Перущица – ул. „Иван Вазов“ № 78, 277 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 30 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, заведения за хранене в гр. Перущица.

Изходни пунктове: автогара Перущица, Стамболийски (гара на жп линия София–Пловдив) – 12 км; Пловдив – 24 км.

Стопанин: ТД „Върховрх“ – гр. Перущица.

КЪМПИНГ „ЗДРАВЕЦ“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, Белочерковски рид, м. Овчарски поляни, 1188 м н.в.

Описание: Комплекс от седем бунгала с по 3 легла, с общ капацитет 21 места, външни санитарни възли и умивални, туристическа столова. В близост има ресторант. Къмпингът се ползва през летния сезон.

Изходни пунктове: гр. Пловдив – 25 км; с. Гълбово, общ. Родопи, обл. Пловдив – 1.30 ч.; с. Храбрино, общ. Родопи, обл. Пловдив – 3 ч.

Стопанин: ТД „Руен“ – гр. Пловдив.

ХИЖА „ИЗГРЕВ“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, рид Черногор, 1737 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 87 места с общи санитарни възли и баня, отопление с ел. уреди и печки на твърдо гориво, туристическа столова, ресторант, бюфет, спортно игрище.

Изходни пунктове: Чепеларе – 2.30 ч. (10 км асфалтов и почвен път); с. Широка лъка, общ. Смолян (през с. Кукувица) – 4 ч.; с. Забърдо, общ. Чепеларе – 4.30 ч.

Стопанин: ТД „Студенец“ – Чепеларе.

По-подробна информация от всякакъв характер за хижите, условията в тях, съседни маршрути, резервации, цени на услугите и др. може да получите от Инфоцентъра на БТС.

ХИЖА „ПЕРЕЛИК“

Местоположение: Западни Родопи, Переликски дял, в подножието на Родопския първенец – вр. Голем Перелик, м. Соватя, 1969 м н.в.

Описание: Комплекс от масивна сграда и две сезонни бунгала с общ капацитет 35 места, външни санитарни възли и баня, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: Седл. Превала (на пътя Смолян – Девин) – 1.45 ч. (5 км асфалтово шосе и макадам); с. Широка лъка, общ. Смолян (през с. Гела, общ. Смолян) – 3.30 ч.

Стопанин: ТД „Перелик“ – с. Широка лъка, общ. Смолян.

ХИЖА „ЗДРАВЕЦ“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, Белочерковски рид, м. Овчарски поляни, 1182 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 80 места, етажни санитарни възли и бани, мивки в част от стаите, отопление с ел. уреди и печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, бюфет, библиотека, учебен кабинет, ски-гардероб, ски-писта с влек, паркинг.

Изходни пунктове: Пловдив – 26 км асфалтово шосе; с. Дедево, общ. Родопи, обл. Пловдив – 2 ч.; с. Храбрино – 3 ч.

Стопанин: ТД „Шипка“ – Пловдив.

ХИЖА „ТРИГРАДСКИ СКАЛИ“

Местоположение: Западни Родопи, в началото на Триградското ждрело, вляво на пътя Тешел–Триград, 1219 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 76 места, в стаи с 2, 3, 4 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление, ресторант, бюфет, благоустроен район с летен навес с барбекю, паркинг. Хижата е пункт от Е-8 и заедно с Триградското ждрело е обект № 88 от 100 НТО.

Изходни пунктове: с. Триград – 0.15 ч.; Девин – 21 км.

Стопанин: ТД „Триградски скали“ – с. Триград, общ. Девин.

ХИЖА „ПЕРСЕНК“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, м. Чадъра, 1721 м н.в. **Описание:** Комплекс от сграда и бунгала.

Малка хижа „Персенк“ – капацитет 15 места в 4 стаи с по 2, 3 и 4 легла, вътрешни санитарни възли и бани, локално отопление, ресторант с камина, аудио и видеотехника.

Бунгала – общ капацитет 55 места в 9 бунгала (4 бунгала с по 2 и 3 легла и 5 бунгала с по 2 стаи с 3 и 4 легла). Всяко бунгало е със санитарен възел и баня, отопление с ел. уреди. В отделна сграда е ресторантът с бюфет с летен навес, аудио и видеотехника.

Изходни пунктове: с. Орехово – 2.30 ч. пеша (12 км почвен път); с. Лилково – 3 ч.

Стопанин: ТС „Чернатица“ – гр. Пловдив.

ХИЖА „СКАЛНИ МОСТОВЕ“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, северозападно от природния феномен Чудните мостове, 1596 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 104 места в един апартамент и в стаи с по 2, 3 и 4 легла, самостоятелни санитарни възли и бани, 4 стаи с етажни санитарни възли, локално отопление, ресторант, дневен бар, лятно кафе – тераса, барбекю, интернет връзка, компютърна зала, паркинг.

Изходни пунктове: Отклонението от главния път Пловдив–Смолян (на 6 км южно от с. Хвойна в м. Сините ханчета) – 20 км асфалтово шосе; с. Забърдо общ. Чепеларе – 2.45 ч. пеша (11 км асфалтово шосе); с. Орехово, общ. Чепеларе – 4 ч. (през х. Кабата).

Стопанин: ТД „Студенец“ – гр. Чепеларе.

ХИЖА „СМОЛЯНСКИ ЕЗЕРА“

Местоположение: Западни Родопи, Переликски дял (Букова планина), 1512 м н.в.

Описание: Комплекс от сграда и пет бунгала с общ капацитет 77 места.

Сградата е с капацитет 42 места в 1 апартамент и в стаи със самостоятелни и етажни санитарни възли и бани, мивки в стаите, отопление с ел. уреди, битов салон, ресторант с камина, бюфет, ски-писта, ски-влек, паркинг.

Бунгалата са с общ капацитет 35 места, санитарни възли и баня във всяко бунгало, отопление с ел. уреди. Ползват се цялостно.

Изходен пункт: Смолян – 8 км по асфалтирано шосе или с автобус № 4 до кв. Езерово и още 0.30 ч. пеша.

Стопанин: ТД „Карлък“ – гр. Смолян.

ХИЖА „ЛЕДНИЦАТА“

Местоположение: Западни Родопи, Переликски дял, рид Мурсалица, м. Кикеза, 1680 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 72 места с етажни санитарни възли и обща баня, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова, бюфет. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: с. Гела, общ. Смолян – 1.30 ч.; с. Широка лъка, общ. Смолян (обект № 87 от 100 НТО) – 3 ч. (през Гела). От с. Широка лъка до с. Гела – 7 км асфалтово шосе.

Стопанин: ТД „Перелик“ – с. Широка лъка, общ. Смолян.

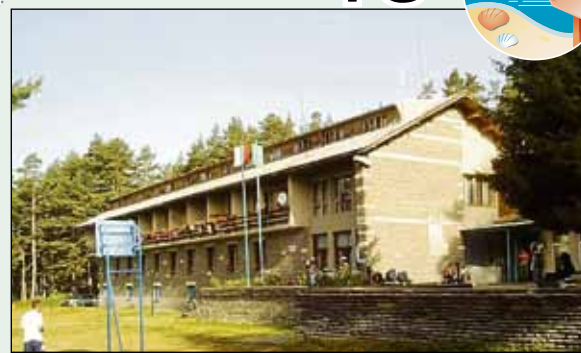
УЧЕБЕН ЦЕНТЪР „ПЕЩЕРНЯК“ В ГР. ЧЕПЕЛАРЕ

Местоположение: Близко до центъра на Чепеларе ул. „Шина Андреева“ № 2А, 1099 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 100 места в 5 апартамента и в стаи по 2, 3, 4 легла със самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление, ресторант, бюфет, конферентна зала, ски-гардероб, пещерен музей Родопски карст, паркинг.

Изходни пунктове: автогарата на Чепеларе – 0.10 ч.; Пловдив – 73 км; Смолян – 26 км.

Стопанин: ТД „Студенец“ – гр. Чепеларе.

ХИЖА „ВЪРХОВРЪХ“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, м. Върховръх, 1523 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 100 места, етажни санитарни възли и бани, локално отопление и с печки на твърдо гориво, туристическа столова, бюфет, зала за семинари, паркинг.

Изходни пунктове: Перушица – 22 км асфалтово шосе (5.30 ч. пеша), Пловдив (през Перушица) – 46 км по асфалтово шосе.

Стопанин: ТД „Върховръх“ – гр. Перушица.

ХИЖА „ЧЕРНАТИЦА“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, Белочерковски рид, м. Дългата нива, 1329 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 80 места в стаи със самостоятелни санитарни възли и бани на всеки 4 стаи, локално отопление, ресторант, туристическа столова, салон, битов кът, скиорна, спортна площадка. Подходящ терен за спортно-туристически прояви.

Изходни пунктове: х. „Здравец“ – 1.30 ч. пеша (4 км по асфалтов и почвен път през лет. „Студенец“); Пловдив – 30 км.

Стопанин: ТД „Руен“ – Пловдив.

ХИЖА „ПАШАЛИЙЦА“

Местоположение: Западни Родопи, Преспански дял – Радюва планина, в североизточното подножие на вр. Пашалийца, 1604 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 73 места, етажни санитарни възли и баня, мивка във всяка стая, локално отопление и отопление с ел. уреди, туристическа столова и кухня, бюфет.

Изходни пунктове: автогарата на с. Хвойна, общ. Чепеларе, обл. Смолян – 17 км асфалтово шосе (4 ч.); с. Нареченски бани, общ. Асеновград, обл. Пловдив – 3 ч.; с. Югово, общ. Лъки, обл. Пловдив – 4.30 ч.; Лъки, обл. Пловдив – 2.30 ч.

Стопанин: ТД „Студенец“ – гр. Чепеларе.

ХИЖА „ТЕШЕЛ“

Местоположение: Западни Родопи, м. Тешел, общ. Девин, обл. Смолян, близо до ВЕЦ „Тешел“ (вдясно от шосето Девин–Триград), 833 м н.в., **Описание:** Комплекс от две сгради с общ капацитет 72 места, разпределени в 6 апартамента, всеки с по 4 стаи с 2 легла, самостоятелни санитарни възли и бани, локално отопление и отопление с ел. уреди, ресторант, бюфет, благоустроен двор с беседки и барбекю, спортен терен, паркинг. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: Девин – 11 км, Смолян – 42 км; с. Борино – 7 км.

Стопанин: ТД „Родопея“ – с. Ягодина, общ. Борино, обл. Смолян.

БТС в Родопите

ХИЖА „ЧУДНИТЕ МОСТОВЕ“

Местоположение: Западни Родопи, Персенски рид, непосредствено срещу природния феномен Чудните мостове, 1439 м н.в.

Описание: Комплекс от сграда и 3 бунгала с общ капацитет 32 места. Сградата е с капацитет 16 места, локално отопление, вътрешни санитарни възли и бани, бюфет.

Бунгалата са с общ капацитет 16 места, отопление с ел. уреди, вътрешни (в хижата) и външни санитарни възли. В близост има летен ресторант.

Изходни пунктове: Отклонение от главния път Пловдив–Смолян (на 6 км южно от с. Хвойна, общ. Чепеларе в м. Сините ханчета) – 18 км асфалтово шосе; с. Забърдо, общ. Чепеларе – 2.30 ч. пеша (9 км).

Стопанин: ТД „Студенец“ – Чепеларе.

ХИЖА „ПРЕСПА“

Местоположение: Западни Родопи, Преспански дял, м. Горелата хвойна, 1802 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 52 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова с камина и кухня, зала за тихи игри.

Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: с. Славеино – 3 ч.; с. Манастир – 2 ч.; м. Хайдушки поляни – 1.15 ч. През лятото може да се стигне по макадамов път до м. Хайдушки поляни от с. Славеино – 16 км, и от с. Манастир – 7 км.

Стопанин: ТД „Карлък“ – гр. Смолян.

ХИЖА „АКАДЕМИК“

Местоположение: Западни Родопи, дял Чернатица, Върховръшки рид, м. Лещенско, 557 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 76 места, етажни санитарни възли и бани, мивки в стаите, локално отопление, ресторант, зала за семинари.

Аудио и видеотехника, спортна площадка, паркинг.

Изходни пунктове: с. Храбрино, общ. Родопи, обл. Пловдив – 4 км асфалтово шосе (1 ч.). Селото отстои на 12 км от Пловдив, с който го свързва градска автобусна линия; Перушица (обект № 42 – от 100 НТО) – 2.30 ч.

Стопанин: ТС „Чернатица“ – Пловдив.

ХИЖА „СИНИ ВРЪХ“

Местоположение: Западни Родопи, Новаковски балкан, м. Катранище, 1053 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 105 места в 6 апартамента в стаи с по 2 легла със самостоятелни санитарни възли и бани и в 14 стаи с етажни санитарни възли и бани, подово отопление, туристическа столова, бюфет, битова зала с камина, паркинг, спортна площадка, ски-влек. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: с. Новаково, община Асеновград – 10 км (2 ч.) пеша, с. Искра, община Първомай – 16 км (4 ч.).

Стопанин: ТД „Драгойна“ – Първомай.

ХИЖА „АИДА“

Местоположение: Източни Родопи, Хасковска хълмиста област, рид Мечковец, в подножието на вр. Аида, 755 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 36 места със самостоятелни и етажни санитарни възли, бани и мивки в стаите, локално отопление, туристическа столова и кухня, бюфет, лятна столова с барбекю, паркинг. Хижата е пункт от Е-8.

Изходен пункт: с. Минерални бани – 9 км асфалтово шосе (2 ч.) пеша. Селото отстои от гр. Хасково на 16 км. В гр. Хасково е обект № 72 от 100 НТО.

Стопанин: ТД „Аида“ – Хасково.

ХИЖА „МОМЧИЛ ЮНАК“

Местоположение: Западни Родопи, Преспански дял, западно от м. Хайдушки поляни, 1671 м н.в.

Описание: Сграда и сезонни бунгала с общ капацитет 52 места. Сградата е с капацитет 20 легла вътрешни и общи санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, бюфет, паркинг.

Бунгалата са с капацитет 32 легла, с по 8 легла във всяко бунгало с външните санитарни възли и бани. Хижата е пункт от Е-8.

Изходни пунктове: с. Момчиловци – 15 км асфалтово шосе /2.30 ч. по маркирана пътека/; м. Рожен – 8 км (3 ч.); м. Хайдушки поляни – 2 км (0.45 ч.).

Стопанин: ТД „Карлък“ – гр. Смолян

ТУРИСТИЧЕСКА СПАЛНЯ В С. СЛАВЕЙНО

Местоположение: Западни Родопи, в центъра на с. Славейно, общ. Смолян, 1055 м н.в.

Описание: Разположена на втория етаж на сграда с капацитет 24 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, заведения за хранене и магазин – в непосредствена близост.

Изходен пункт: гр. Смолян – 28 км.

Стопанин: ТД „Карлък“ – гр. Смолян.

ХИЖА „БОРОВИЦА“

Местоположение: Източни Родопи, дял Каменик, на брега на яз. „Кърджали“, 343 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 55 места, самостоятелни и етажни санитарни възли и бани, локално отопление и с ел. уреди, ресторант, туристическа столова, битов салон, паркинг, водни колела, водни спортове.

Изходен пункт: Кърджали – 18 км асфалтово шосе.

Стопанин: ТД „Кърджали“ – Кърджали.

ХИЖА „МЛЕЧИНО“

Местоположение: Западни Родопи, Жълти дял, на 3 км северозападно от с. Млечино, 731 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 55 места, в стаи със самостоятелни и етажни санитарни възли и бани, отопление с ел. уреди и печки на твърдо гориво, локално отопление, туристическа столова и кухня, салон с камина, паркинг.

Изходни пунктове: с. Млечино, общ. Ардино; обл. Кърджали – 3 км по асфалтово шосе.

Стопанин: ТД „Кърджали“ – Кърджали.

Топлото облекло е на първо място по необходимост за всеки турист и планинар

Уважаеми читатели на вестник „ЕХО“, драги туристи, колеги,

Топлото облекло е на първо място по необходимост за всеки турист и планинар.

БТС има десетки хиляди организирани членове, които бродят в планините на България.

Ръководството на БТС, след проведени разисквания с туристическите дружества по места, поде инициативата всички негови членове, които отдавна носят идеята на Алеко в сърцата си, да покажат своята принадлежност към БТС

и организираното туристическо движение чрез специално поръчани дрехи за планина, които с гордост да носят при преходите си из красивата ни Родина.

Възползвайки се от опита на сходни планинарски организации в Австрия, Германия, Чехия и др., а също така, изхождайки от традициите на туристическото движение в България, ние ви предлагаме производството на наша българска фирма, която е утвърдена и на международния пазар.

На първо време, можем да започнем с поръчка на универсалните суитчери, окомплектовани с тениска, при следните цени и условия:

Суитчер - шал-яка с бродерия „Еделвайс“ и допълнителен вътрешен джоб – 18,00 лв./бр.

Тениска, черна, с печат знакът на БТС – 4,00 лв./бр.

Всички цени са с включен ДДС.

Договорените цени са на база голямата заявка, която организира ръководството на БТС с цел поевтиняване на облеклото. Поръчките за закупуване на екипировката се правят в туристическите дружества, членове на БТС, като се посочи съответният размер и бройка, също и имената на лицата, направили заявката. Обобщената информация да се изпрати в СС на БТС – София, бул. „В. Левски“ № 75.

ХИЖА „ГОРНА АРДА“

Местоположение: Западни Родопи, Ардински дял, с. Горна Арда (махала Билянци), общ. Смолян, 1110 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 37 места, общи санитарни възли и баня, отопление с ел. уреди, туристическа столова и кухня, паркинг.

Изходен пункт: Смолян – 38 км.

Стопанин: ТД „Карлък“ – гр. Смолян.

ХИЖА „БЕЛИТЕ БРЕЗИ“

Местоположение: Западни Родопи, м. Белите брези, 868 м н.в.

Описание: Сграда с капацитет 31 места, етажни санитарни възли и бани, отопление с печки на твърдо гориво, туристическа столова и кухня, бюфет, павилион за дребни стоки, салон, паркинг.

Изходен пункт: Ардино – 5 км по асфалтово шосе (1 ч.) пеша.

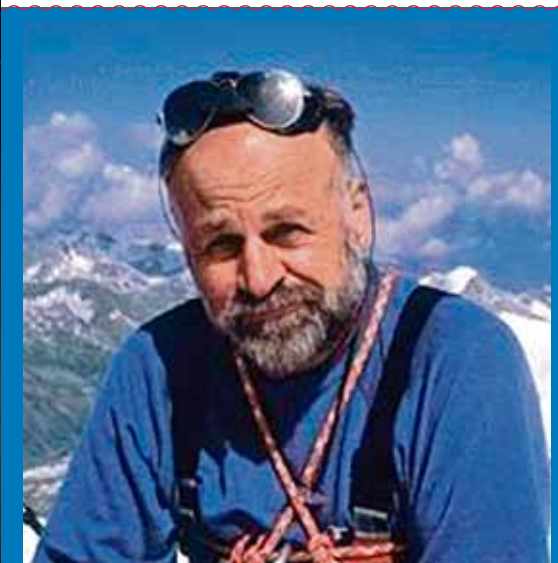
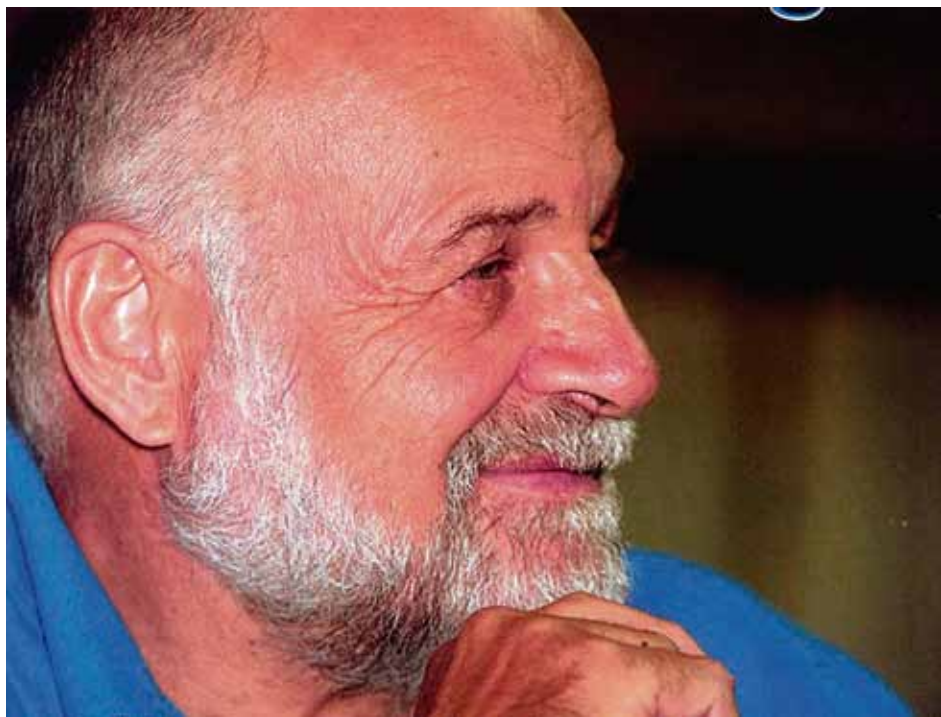
Стопанин: ТД „Белите брези“ – Ардино.

Патриархът на световния алпинизъм с изповед пред в. "Ехо"

Курт Димбергер

ЧОВЕКЪТ,

направил невъзможното

– Курт, как започна твоя път в алпинизма и към високите планини по света?

– К. Д.: Всъщност, интересът към високите планини започна с желанието ми да намеря планински кристали. Това бе свързано с катерене по стръмните планински склонове и разбира се с изкачване на самите планински върхове. Покрай тези си занимания започнах да се занимавам с алпинизъм и така се стигна до изкачването на няколко трудни върха. Спомням си ефекта от изкачването на Кьонингшпитце в Австрийските Алпи с неговият знаменит леден катерачен пасаж, наречен Шам Ролка. След него новината бързо се разнесе из алпийските среди и към мен започнаха да се обръщат с предложения за по-сериозни и технически много трудни изкачвания. Дори знаменитият по това време Херман Бул казал: „Кой е този Курт Димбергер, който е направил невъзможното? Я го доведете, за да го включим в предстоящите експедиции до големите върхове!“. Така започна моят път в алпинизма...

– **Най-величественият връх, който си изкачвал в живота си?**

– К. Д.: Върхът се нарича К2! Гигантската му каменна пирамида няма нищо общо с мекотата на непалските планини. К2 се издига над всички, зареден с необичайна, настоятелно вибрираща енергия. В неговата красота няма нищо идилично или успокояващо. Това е суров, нащърбен ландшафт, който осигурява постоянно безпокойство за човека. Но тази гигантска пирамида от камък, лед и сняг с фантастична красота те поглъща изцяло!

К2 е технически сложен връх по повечето от прокараните по неговата снага маршрути. Един от най-впечатляващите и логически свършените маршрути преминава по северния му склон. Преминавайки по Северното ребро, в самия му край

той излиза на висящия ледник, като след това по Североизточния гребен се изкачва на самия връх. Красиво, като го описваш, но невъзможно да го осъществиш. Поне на пръв поглед!

Всъщност портретът на всеки връх се рисува от огромно количество събития, станали по неговите склонове, многото субективни оценки и мнения. В този смисъл К2 има в излишък от всичко – и великолепието, достигащо до френетичност, но и тъга – пронизваща човека до дъното на душата му.

– **Какво е за тебе Маунт Еверест?**

– К.Д.: Всички знаем, че след „откриването“ ѝ през 1852 година впечатляващата скална пирамида на Еверест обсебва мислите на поколения алпинисти. Най-високият връх в света се превръща от обект на научни изследвания в едно от най-големите предизвикателства пред човека на XX и XXI век. Някои знаменити участници в историята на модерния алпинизъм заплащат с живота си опита да изкачат кръстопътния масив между Непал и Тибет, други се покриват с безсмъртна слава. Историята на безмилостната схватка с хималайския колос – като се започне от експедициите през 20-те години на XX век, принесели първите човешки жертви пред олтар на снежните божества, mine се през опитите, които довеждат Хилари и Тензинг до върха през 1953 година и се стигне до днешния „високопланински туризъм“, привличащ любители на алпинизма от всички краища на Земята, е доста сложна и превратна. За мен обаче Еверест не е бил никога най-желаният връх за изкачване... Просто винаги са ме привличали по-малко известните, но не по-малко трудните върхове, всеки от които е бил ключов за епохата на неговото първо покоряване. Пък и малко по-късно...

– **Оказва се, че си невероятен разказвач на всичко, което си видял и преживял**

Роден на 16 март 1932 г. във Филлах, Каринтия, Австрия, Курт Димбергер е единствения жив алпинист (другите са Гялцен Норбу Шерпа и Херман Бул), който има две първи изкачвания на осемхилядници в Златната епоха на хималайския алпинизъм.

Между 1956 и 1958 г. с постоянния си партньор от онова време Волфганг Шефан изкачва три от най-знаменитите северни стени в Алпите – на Айгер, Матерхорн и Гранд Жорас. През 1958-а с Франц Линднер преминава гребена Пьотере на Монблан.

На 9 юни 1957 г. стъпва на Броуд пик (8047 м) със сънародниците си Фриц Винтерщелер, Маркус Шмук и Херман Бул. Три години по-късно, на 13 май 1960, е на Дхаулагири (8167 м) заедно с Петер Дийнер, Ернст Форер, Албин Шелберт, Нима Дорджи Шерпа и Наванг Дорджи Шерпа. През 1967 г. прави първото изкачване на Западния връх на Тирич Мир (7338 м) в Хиндукуш, действайки в алпийски стил.

Курт Димбергер е последният човек, който е видял Херман Бул преди неговото падане със снежната козирка и безследно изчезване на Чоголиза през 1957 г. Преживява нова трагедия в черната за световния хималаизъм 1986 г. На 4 август с. г. в късните часове на деня стъпва на К-2 (8611 м) – най-трудния и най-красивия между осемхилядниците, с приятелката си Джули Талис. На слизане двамата бивакуват принудително на 8000 м. Следващата нощ Джули умира, по всяка вероятност от белодробен оток. Курт оцелява с цената на тежки измръзвания, които водят до ампутации на пръстите на ръцете му.

През 2000 г. изкачва вулкана Котопакси (5897 м) в Еквадор.

Курт Димбергер е бил кинооператор по време на почти всички експедиции, в които е участвал, и се ползва със заслужената слава на един от най-добрите в тази област. Заедно с Джули Талис са смятани за най-добрия височинен снимачен екип. Носител е на отличия от най-големите фестивали на планинарското и документалното кино (Тренто, Грац, Ле Диабълоре и др.). Филмът „Източната стена на Еверест“ (Everest Eastface, USA 1981, Kurt Diemberger, 20') му донася една от най-престижните световни награди в областта на кинематографията – EMMI (както и наградата за най-добър експедиционен филм от Кинофестивала в Сан Себастиан, Испания).

Той е и великолепен писател. На перото му принадлежат книгите: Summits and secrets, 1991, Translated into English by Hugh Merrick; Spirits of the Air, 1992; K2: Challenging the Sky, 1997; The Kurt Diemberger Omnibus, 1999; K2. Traum und Schicksal, 2001 (на немски). По всяка вероятност една от тях ще се появи на български.

по високите върхове на Земята. Коя е твоята любима книга от многото, които си написал досега?

– К. Д.: Историята на К2... (тъжно се усмихва). През 1986 г. заедно с Джулия изкачихме К2. Това стана доста късно през деня, почти привечер. На върха ние се прегърнахме и Джулия възкликна: „Курт, накрая нашата мечта се сбъдна! Ние сме на К2!“. За съжаление при завръщането ни малко под върха Джулия се подхлъзна и падайки, повлече и мен. Успях само да помисля: „Боже мой, Курт, това е краят...“. По някакво чудо успяхме да се спрем малко преди да полетим в зещата под нас пропаст. Нямахме сили да продължим и устроихме импровизиран бивак на височина малко над 8000 м. На следващия ден се добрахме до лагер IV, където ни посрещнаха още петима алпинисти. Времето се влоши, започнаха урагани ветрове. Нашата палатка бе разкъсана и отнесена от вятъра и ние се преместихме в съседната палатка при останалите. За съжаление, през нощта Джулия умря, най-вероятно от мозъчен оток. Бях потресен, не бях на себе си от мъка... Но лошото тепърва предстоеше. Ние шестимата, останали живи, издохме и последните провизии и използвахме последното си гориво (това означава тотална липса на вода за алпинистите!). Бушуващият ураган ни хвана във височинен капан. През следващите три дни силите бавно ни напускаха. Намирахме се в такова състояние, че трудно различавахме съня от реалните събития около нас. Стана ясно, че ако не започнем незабавно спускане, всички ще загинем! Един от нас, известният алпинист Ал Роуз, не можеше да помръдне и го оставихме в палатката.

Продължава на стр. 16

Продължава от стр. 15

Други двама алпинисти, Вайтцер и Имитцер, спряха, останали без сили още в началото на спускането. И там замръзнаха...

Ние тримата продължихме да слизахме, но след няколко часа Вулф отпадна, изостана и повече никои не го видя. Продължих да слизам само с Бауер. Лагер III обаче бе погребан под падналата неотдавна лавина, което ни принуди да продължим към лагер II. Там намерихме храна и гориво. На следващата нощ Бауер продължи към базовия лагер. Когато пристигнал там, той казал на останалите, че Димбергер се спуска към тях някъде там, на високото... Тръгналите нагоре спасители ме намериха в полунощ, пълзящ в тъмното по перилата между лагер II и базовия лагер... Тъжно е... Искан да ти кажа, че през този сезон на K2 се изкачиха 27 човека, но за огромно съжаление 13 от тях загинаха. Между тях бе и скъпата на сърцето ми Джули.

– **Сподели със старозагорските туристи и планинарската общественост, че в България те доведе мечтата да видиш Долината на розите, за която бленуваш от дете. Как така си съхранил тази мечта толкова дълго?**

– К. Д.: Да, още от малък бях прочел, че някъде на Балканите, в една малка страна, има долина, в която се отглеждат рози и се произвежда най-висококачественото розово масло в света. Е, влюбих се от разстояние в това райско кътче и носех мечтата си дълбоко скътана в душата си. Най-накрая успях да я реализирам и не останах разочарован. Видях я с очите си, вдъхнах аромата ѝ, бях за малко розоберач и набрах 1/20 част от нормата на един работник... След това бях посветен в тайните на производството на розово масло от технолозите на института.

Забележително място! Щастие е за вас, че живеете толкова близо до розите. Ще нося в сърцето си спомена от това дивно преживяване!

– **В Стара Загора представя един вдъхновен разказ за първото изкачване на хималайския гигант Дхаулагири (8167 м), в което ти си основен участник. Какво е усещането да си първи на такъв величествен и труднодостъпен връх?**

– К. Д.: През 1960 г. заминах за масива на Дхаулагири в състава на швейцарска експедиция под ръководството на Макс Ейзелин. Всъщност там имаше и германец, двама поляци и разбира се, един австриец (смее се...). Всъщност, като оставим настрана интересната и малко смешна история с нашият транспортен самолет «Иети», трябва да кажем, че това бе много сериозна експедиция. На 12 май 1960 г. успяхме да направим лагер IV (7800 м) на реброто в една сравнително малка ниша. Малката двуместна палатка трябваше да побере шестима алпинисти, защото това бе малко по-добрият вариант от това да нощуваш на открито. На следващия ден в 8 сутринта към върха тръгнахме двама шерпи и четирима бели алпинисти. Всички крачехме към върха без кислородни апарати. Последният етап от изкачването на тази изключително опасна планина предявя към нас изключително високи изисквания. Трябваше

да преодолеем импровизирано, без обработка няколкото изключително големи и опасни ледени сераци. Някои от тях заобиколихме, други превзехме директно. След това на самия връх трябваше да преминем по фирновани снежни козирки над гигантски отвеси, които дори успях да заснема с моята кинокамера. След почти пет часа

хората за тази златна епоха в хималаизма. За съжаление, изключително малко са останалите живи участници в тези епопеи. Какво да се прави? Слава богу, че времето и историята ще съхранят невероятния дух на първопроходците от това време. Иначе в Непал бяха организирани пищни тържества по повод на тази славна петдесетгодишнина

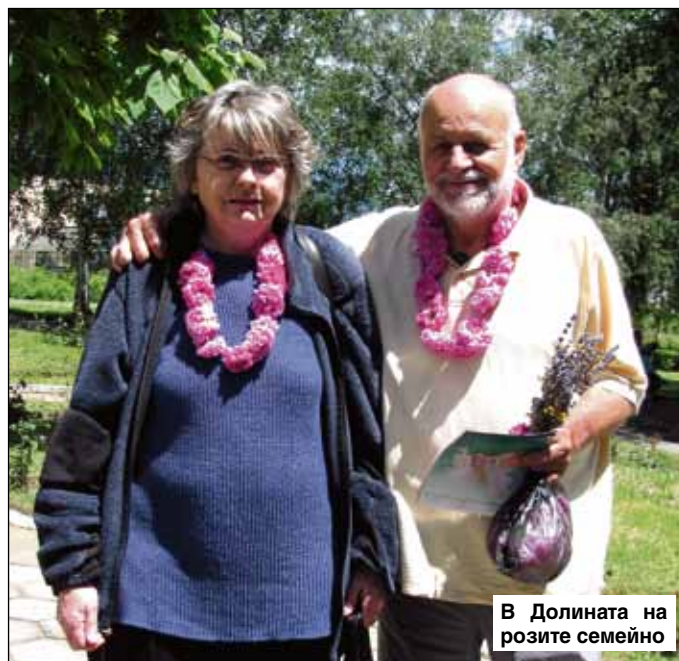
Курт Димбергер

Човекът,...

стояхме и шестимата на върха, безмерно щастливи от постигнатия успех. Чувствата не могат да се предадат с думи, това просто трябва да се изживее... Не искахме да тръгваме по обратния път, докато късно следобед забелязахме приближаващата от юг буря. Тогава разбрахме, че

от изкачването на Дхаулагири. Видях сълзи в очите на хората, всеки искаше да ни види, да изслуша нашите спомени за първото изкачване, дори да ни докосне... Чувствахме се като божества! Доста вълнуващо бе за мен това честване...

– **Имаш в актива си още**

В Долината на розите семейно

това бе всичко! Като цяло, това бе една сериозна победа на колективния дух над един от най-сложните и опасни високи върхове на света.

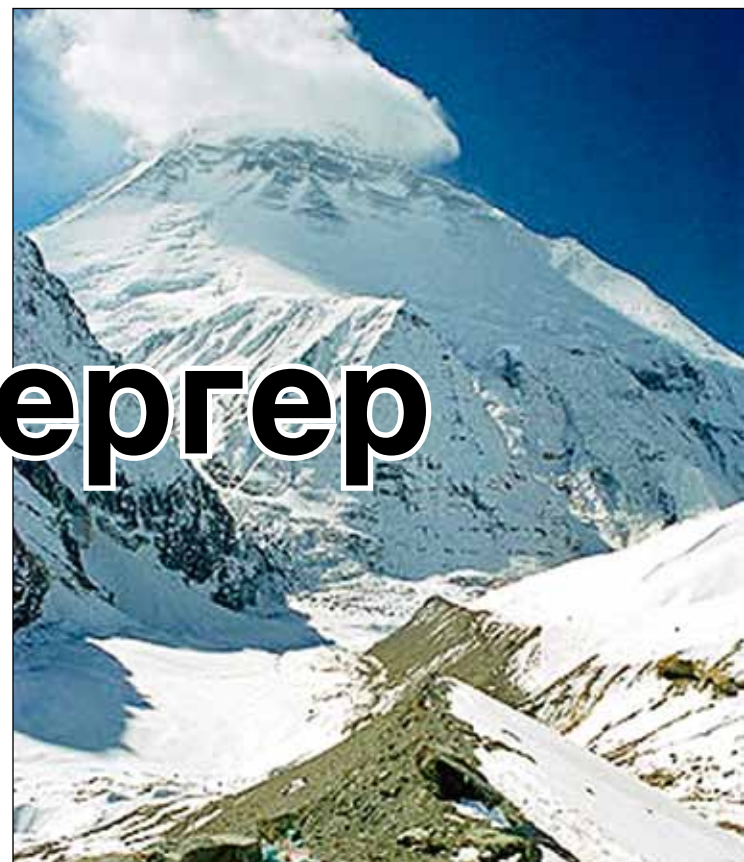
– **Честването на 50-ата годишнина от изкачването на Дхаулагири (8167 м), където ти си първопроходец, и посрещането в Непал по този повод през м. май т. г. върнаха ли те в епохата на великите постижения в хималаизма през XX век?**

– К. Д.: Разбира се! Дхаулагири е седмият по големина връх на Земята. Част е от планинска верига в Хималаите в Северен Непал. На изток от Дхаулагири се вижда Анапурна, друг осемхилядник. Дхаулагири означава „Бяла планина“. За първи път го изкачихме с Петер Динер, Наванг Дордже, Нима Дордже, Ернст Форер и Албин Шелберт в състава на швейцарска експедиция. Когато отидох през м. май т. г. в Непал, видях с очите си колко е жива паметта на

едно първо изкачване на осемхилядник. Как оценяваш това изкачване от висотата на времето, след повече от петдесет години, преминали оттогава?

– К. Д.: Да... Броуд пик! Този снежен красавец! Със своите 8047 м Броуд пик е трети сред върховете на Каракорум. Намира се в непосредствена близост до първенеца на тази планина – K2 и в климатично отношение няма никакви разлики от него. Е, по-малката височина, разбира се... Самият връх представлява огромен по размери широк масив с три върха. Най-висок от тях е Южният връх (8047 м), с едно предвръхье – Роки Съмит (8030 м). Макар и най-нисък (7700 м), Северният връх е най-труднодостъпен, защото конусообразната му форма и ледените ръбове са истинско предизвикателство за катерачите.

Трябва да се знае, че Броуд пик се намира на много трудно

ха два пъти в един и същи ден – в 17,05 часа и в 19 часа, когато отново се върнах, за да придружа ветерана от Нанга Парбат Херман Бул. А с това си изкачване Херман Бул стана първият алпинист, осъществил първо изкачване на два осемхилядника – Нанга Парбат (самостоятелно!) и Броуд пик. Такава е историята...

– **Какво чака да бъде написано от перото ти в близко бъдеще?**

– К. Д.: В момента довършвам една книга с Роберто Мантовани, посветена на историята на хималайските изкачвания, която трябва да излезе от печат до края на 2010 г. В друг творчески аспект довършвам и работата си по една изложба, посветена на първото изкачване на Дхаулагири, която ще бъде експонирана в изложбената зала през 2011 г. (смее се!). Е, после мога да помисля отново за идване в България. Това е свързано с един по-дългосрочен проект за вдъхновяване и подкрепа на повече млади хора при осъществяването на техния избор да тръгнат във високата планина, към върховете.

Вероятно това ще стане с издаването на една моя книга на български и показването на изложба с мои фотографии, правени по време на големите експедиции. Много искам това да бъде книгата за K2, в която е показано колко близо са триумфът и трагедията във високата планина... Тогава искам да посетя и вашите високи планини – Рила, Пирин, да се запозная с магията на високите планински езера.

– **Какво искаш да кажеш на читателите на в. „Ехо“?**

– Хубаво е, че в България има печатно издание, което да дава информация за планината, туризма, преживяванията на хората там. На верните читатели на вестника пожелавам да обичат планината, да съхранят тази любов през целия си живот и да я споделят с приятелите си! И нека не забравят, че само разказите за преживяното на страниците на любимия вестник остава в историята и ни прави съпричастни към емоциите!

П.П. Авторът изказва благодарност на Мая Стефанова, преводач от немски, за вдъхновения превод и перфектния изказ на словото на Курт Димбергер.

Алексей Стоев
Стара Загора

Четиридесет години туристически дом „Трапезица“

Туристическият дом „Трапезица“ на ТД „Трапезица-1902“ е един от най-значимите обекти в системата на Българския туристически съюз. Открива се тържествено във Велико Търново на 1 май, 1970 г. За своите 40 години приютава участниците в стотици национални и международни прояви на БТС и на други организации и институции, чийто домакин е Велико Търново. Туристическият дом е символ на младежкия туризъм в България, приет в Европейското семейство на младежките туристически домове и с това става популярен по целия свят. Неизменна част от архитектурната и културната история на Велико Търново от началото на миналия век, уникалната сграда в подножието на хълма Царевец е строена за хижа от 1912 до 1924 година. Тя е първата туристическа хижа в страната, факт от историята на България. След 1944 година хижа „Трапезица“, е отчуждена и след това – съборена. През 1961 година в централната част на града е определено място за построяване на Дом на туристите, чиято сграда да хармонизира с неповторимата архитектура на

на Окръжния народен съвет по предложение на Окръжния съвет на БТС. През периода 1961–1968 година ИК на ОНС урежда парцела, отрежда го и отстъпва безвъзмездно право на

Един от най-значимите обекти на БТС под заплахата

строеж за Туристически дом на ОС на БТС. Изготвено е аргументирано предложение, одобрен и съгласуван е архитектурен проект и проектометна документация за отчуждаването на парцела, построяването и обзавеждането на дома. Туристическата общественост на Велико Търново приветства решението и активно се включва в неговото строителство с доброволен труд и дарения. През всичките тези години стопаните на туристически дом „Трапезица“ са туристите от 16-те клуба на туристическо дружество „Трапезица-1902“. А именно: Клубът по пешеходен туризъм, Алпийският клуб, Спортният клуб по ориентирание, Клубът на туристите ветерани, Клубът по планинско колоездене и колотуризм,

старинно Търново и да приеме туристите, гости на града. Решението за негово изграждане е взето от Изпълнителния комитет

Туристическият хор „Еделвайс“, Клубът по ски-туризъм, Клубът по воден туризъм и воден спалом, 7 училищни клуба и клубът при „Турист“ ЕООД. Членовете им полагат грижи за добрата организация и уюта в дома. Освен хотелската част, в която се настаняват гости на съвсем приемливи цени и е предпочитано място особено от младите хора, домът разполага със семинарна зала, където клубовете на ТД „Трапезица-1902“ осъществяват своите организационни срещи, обучения, семинари и всички прояви, свързани с реализирането на техните календарни планове. Днес, когато честваме 40-годишния юбилей на Дома на туристите, се оказва, че той може да им бъде отнет.

Повече от хиляда членове на туристическо дружество „Трапезица-1902“ са твърдо решени да отстояват своята собственост и да продължат да градят историята си. Хората, взели участие в построяването му, и тези, били в тогавашните структури на Българския туристически съюз: Окръжния и Общинския съвет на БТС и Стопанското туристическо предприятие, още пазят спомените за своя труд и огромното си желание да оставят нещо добро за туристите от следващите поколения. Те са живи, както са живи и спомените за богатата 40-годишна история на туристически дом „Трапезица“.

В. „Ехо“

ТД „Върховръх“ – Перушица половин век по пътеките

Туристическо дружество „Върховръх“ – Перушица, е учредено през м. март 1960 година с пръв председател Любен Салчев, секретар – Софка Панова, касиер – Борис Митков, и членове – Георги Райков и Пенка Кърпачева. На 23–25 май същата година група от 14 ентузиастични туристи от Перушица поемат на първия пеши поход с маршрут Перушица–Върховръх–Ко-

маров камък–Бейбунар–Тъмреш–Върховръх–Перушица.

На 23 май, когато изкачват връх Върховръх – на височина 1683 м в едноименния Върховръшки рид в Западните Родопи, те приемат единодушно решението – да нарекат дружеството си „Върховръх“. Мощно туристическо „Ехо“ огласява околността и нарушава величественото млъчание

на вековните борови гори. Още тогава са изградени 8 секции по туризъм, в които членуват около 200 души – работници, служители, ученици. Дружеството провежда излети, походи, изкачване на върховете, участия в състезания по ориентирание, съдейства за подготовка на туристически кадри в школите на БТС.

През 1967 г. завършва строителството на хижа

„Върховръх“ с 300 легла, ресторант, туристическа столова и лекционна зала с 80 места, спортни площадки за волейбол, баскетбол и футбол. Заедно с хижа „Модър“, открита през 1969 г., и Туристическа спалня в с. Чурен, открита през 1972 г., се формира базата, поддържана от ТД „Върховръх“ за една любима дестинация на пеши походи и екскурзионно летуване за

стотици туристи. Завършената през 1976 г. Туристическа спалня в Перушица – със 100 легла, столова и административна сграда, допълва солидната материална база и разширява възможностите за подслон на туристите и разрастване на туристическото движение.

Младежта на Перушица се включва активно в дейностите на ТД „Върховръх“. През 1961 г. туристически

отряд на СПТУ „Христо Ботев“ с ръководител Жоро Димитров и водач Костадин Люлянин след проведения едномесечен поход в Стара планина и по Черноморието става национален първенец. След тях Александър Аврамов и Асен Божков водят ученици на екскурзионно летуване в Родопите, Витоша и Пирин. По същия начин се организират туристически групи от ОУ „Петър Бонев“ от Иордан Мишев, Мария Панчовска и Стефка Йончева.

За популяризиране на туризма сред най-малките граждани на Перушица традиция става по най-тържествен начин със специален ритуал да се приемат първокласници за членове на БТС. Дейността на ТД „Върховръх“ е обогатена със създаването през 1980 г. на дамската певческа група за туристически и стари градски песни, която печели грамоти и награди на фестивали и събори на Витоша, в Сопот, Казанлък, Пловдив, Варна. Наричана в националната преса с галовното име „Гълъбиците от Перушица“, групата изпълнява и една забележителна авторска песен „Как да стигнем до Върховръх“ на Веска Анчева-Чаралозова в акомпанимент на Богдан Траков. Песента винаги съпътства туристите от Перушица и за това допринасят китаристите Александър Аврамов и Рангел Тръпчев. През 1984 г. ТД „Върховръх“ беше домакин на „Декада на туристическата песен“ за състави от Южна България.

През м. май 2001 г. ТД „Върховръх“ беше домакин на Национален туристически събор и фестивала „Песните на България“ във връзка с отбелязването на 125-ата годишнина от Априлското въстание. Живка Дамянова, председател на ТД „Върховръх“

Клубовете по различни видове туризъм носят нови награди и популярност на ТД „Върховръх“.

1982 г. **отборът по ски** зае IV място за купа „Глас“ и I място на ски-рали. Скиорите юноши стават окръжни първенци.

Клубът по воден туризъм участва в районни, окръжни и републикански походи по река Марица и река Дунав, както и в международния воден поход по река Дунав от Австрия през Унгрия до Чехия.

Клубът по колоездене участва в колообиколката „Родопи“ и в многобройни районни, окръжни и републикански колопоходи.

Клубът по ориентирание е първенец по най-много участия в състезания и получени награди на хижа „Върховръх“, хижа „Здравец“, хижа „Студенец“, село Храбина, Пловдив, Самоков, за купа „България“, „Ехо“.

Клубът по пеши туризъм има най-многобройни членове, участ-

вали в събори, излети и походи по всички планини: 1976 г. – „По стъпките на Ботевата чета“, „По стъпките на Апостола“, 1985 г. – поход „Ком-Емине“, поход в Румъния „Карпатите“. С най-дългогодишен пеши туризъм в продължение на повече от 60 години беше Александър Табов.

С доброволен труд на туристите са изградени чешми в местността Кошутек и манастира „Св. Тодор“ и екопътеки до манастира, Червената черква, язовира и Йовчевата чешмишка. Всяка година в началото на м. август – месецът на туризма, се провежда регионален събор на хижа „Върховръх“, в който участват певчески, танцови и театрални състави от нашия район. Хижа „Върховръх“ разполага със 100 легла в стаи с по 3 и 4 легла, етажни санитарни възли и бани, 2 апартамента и столова. Приготвя се вкусна и питателна храна от местни готвачи. Обширните вечно зелени гори и чудни поляни наоколо предлагат възможности за пълноценен отдих и наслада за любителите на природата. Изобилието на горски ягоди, малини, боровинки, къпини правят хижата още по-атрактивна.

През 2003 г. по проект „Екосеминар“ за учениците от ОУ „Петър Бонев“, финансиран от „Шнайдер-електрик“, в хижата беше оборудвана зала за семинари и обучения, което подобри условията за провеждане на детски и ученически лагери и други форми на младежкия отдих. С финансовата подкрепа на БТС предстои подмяна на парното и с това – разширя-

ване на възможностите за зимен спорт и възстановяване на ски-влека. И сега хижа „Върховръх“ е привлекателна за честването на студентския празник 8 декември, както и за посрещането на Нова година. Хижата е включена в националната мрежа от хижи на БТС и е предпочитано място за много любители на пешия туризъм. Оттук започват няколко туристически маршрута, които отвеждат до исторически места и красиви природни гледки.

ТД „Върховръх“ се гордее с получените награди на БТС – признание за неговата дейност – многобройните грамоти и флагчета, спечелени на районни, окръжни и национални туристически прояви и състезания. Гордост за Дружеството е медал „Алеко Константинов“, както и удостоените 6 заслужили деятели на БТС, 38 отличници на БТС, 47 инструктори по видове туризъм и ориентирание, 26 планински водачи, 4 съдии и ски-учител.

ТД „Върховръх“ навършва 50 години и продължава напред! За да отбележим този юбилей и постигнатото досега, за да почетем ветераните на туризма, за да обхвем поглед към младите поколения – нашите последователи, каним всички приятели на ТД „Върховръх“ на събитията, посветени на тази годишнина:

6 август – хижа „Върховръх“ – тържество, посветено на 50-годишнината на ТД „Върховръх“.

7 август – Регионален събор в местността „Върховръх“

„Тихото пристанище“ е второ по големина парче суша от Балеарския архипелаг

Различните нюанси от лазурната гама на меко надиплената водна шир, в която се оглежда копrienното небе над Средиземно море, са първото нещо, привличащо трайно погледа на стъпилия върху брега на Менорка. Най-източният къс земя от Балеарския архипелаг, който е част от територията на континентална Испания, от втората половина на миналия век утвърждава репутацията си на една превъзходна, търсена и желана дестинация, привличаща туристи от цял свят. При това без изобщо да се притеснява, че се намира в компанията на лъскавите си конкуренти, т.нар. парти-острови Ибиса и Майорка – всепризнатите медитерански грандове на летния отход в иберийското кралство. От чисто практична гледна точка подчертаният интерес към Менорка е напълно обясним, защото тук повече отвсякъде в неподправена хармония умело се съчетават уникалните природни пейзажи, впечатляващите паметници на различни култури, гарнирани със специфични кулинарни интерпретации. Когато към тези изключително важни дадености на въпросния остров се прибави и наличието на вечно усмихнатите и любезни местни люде, усещането за истински слънчевото „синьо лято“ започва да те преследва буквално навсякъде. Атмосферата на блажена доброжелателност, гарнирана с яка доза от южния темперамент, карат всеки чужденец, дори и да е от най-киселия сорт, с всяка фибра на душата и тялото си да вникне в дълбочина и да усети истинския смисъл и значение на употребяваното често из тези географски ширини съществително име – *fiesta*. И с всички сили да се включи в нея, при това на максимални обороти.

„Островът на вятъра“, както често наричат Менорка заради постоянните северни въздушни течения, преминаващи през него, е разположен в югозападната акватория на Средиземно море. Името му в превод от испански език означава „Малкия“, а вероятно е наречен така, за да се различава от съседния нему Майорка (Големия), който е и флагман на Балеарския архипелаг. Към островната група спадат още споменатият по-горе Ибиса – „обетованата земя“ за любителите на шумните и луди купони, и неговият пълен антипод Форментера, който е предпочитано място за тих и спокоен семеен отход. В състава на архипелага влизат и островчетата Кабрера и Драгонера, последните обаче са необитаеми, което автоматично ги препраща към графата „недостатъчно атрактивни“ за разлика от по-големите им балеарски събратя. Що се отнася до Менорка, въпросното парче суша, през което са минавали финикийци, византийци, римляни, маври, испанци, англичани и французи, има много богата история, културни паметници и площ от около 700 кв. километра. Неговата дължина достига едва до 52, а широчината му не надхвърля 15 км. Това не пречи на близо 75-те хиляди местни жители да приемат всеки активен почивен сезон, който обикновено трае от началото на април почти до края на октомври, средно над половин милион туристи. Менорканците обаче без особено напрежение могат да се справят поне с още три пъти повече чуждестранни гости, защото в техните разбирания туризмът и всичко, свързано с него, е издигнато в култ, а не

се възприема само като тривиален въпрос, касаещ някакъв там поминък или далавера за печелене на лесни пари.

Островът по права линия се намира на около 250 км южно от главния град на автономната област Каталуня–Барселона. Оттам, а и от другото голямо испанско пристанище Валенсия има постоянна и удобна връзка по море, която се осъществява от редовни фериботни линии. В рамките на няколко часа основно това зависи от маршрута, по който преминават фериботите в архипелага, за да стигнат до Менорка, модерните и отлично поддържани плавателни съдове доставят жадните за слънце и море туристи на точното място в уреченото време. По-нетърпеливите и нахъсани за отмора използват услугите на въздушния транспорт, който съгъства здраво трафика в небето

219 км. Над 120 плажа (най-големият е San Bou с дължина 3,5 км, а най-малкият – с повърхността на две покривки за маса), повечето от които, напълно пощадени от досадното присъствие на шарените чадъри, шезлонгите, джетовете, водните колела, входната такса и прочие помощни средства за отход, разстилат сребристия си пясък покрай безчет малки екзотични заливчета с кристално чисти води, където всяка вечер дълго и красиво потъват огнените залези. Удивително впечатляващо върху този декор се вписват над 2000 исторически и културни паметника, някои датиращи от Неолита, други от доста по-късни епохи. Местните се шегуват, че островът може да бъде разгледан в рамките само на един ден. И то не защото тук няма какво да се види, а поради факта, че всички негови забележи-

то са един от брендовете на острова. Сиутадела е била главен град до 1708 г., когато англичаните го завладяват за период от около осем десетилетия. Първата работа на албионците е била веднага да преместят столицата, като за целта избират най-източната точка – пристанището Махон (Майон, Мао). Там си спретват един типично темен колониален център, чието градоустройство и архитектура копират британските виждания за административно средище. Мястото е избрано професионално предвид факта, че градчето е разположено около добре защитено пристанище, което англичаните бързо развиват и модернизират. Днес Махон е оживен средиземноморски порт, който освен с яки крепостни стени, катедрали и красиви къщи може да се похвали и с двувековната си спитоварна. Тук през първата половина на миналото столетие започва производството на прокутия и много харесван дори от самите британци испански джин *Xoriguer*. От него с газирана вода, лимон и лед става чуден коктейл, който местните наричат *Pomada*. Градът обаче е прочут по широкия свят и с един хранителен продукт, който днес присъства почти на всяка трапеза. Легендата разказва, че през 1759 г. английските войски обсаждат (тогава) френския остров Майоран и пристанището Махон (Майон). Хранителните припаси бързо свършват, а защитниците на обсадения град имали за ядене само зехтин и яйца. Командващият френските войски херцог Ришельо разпоредил на подчинените си да помислят за някакво друго ястие, което да замени втръснатия на всички тях омлет. Готвачите проявили съобразителност, забъркали зехтина с яйчен желтък и получили пикантен сос, а новото ястие нарекли „майонеза“. Менорканците са дали на света и сиренето от марката *Sant Patrici*, което е основен конкурент на италианското *Parmigiano*. Патриотично настроените островяни обаче твърдят, че техният продукт е № 1, защото се произвежда на ръка и по специална технология. А суровините, които се ползват при неговата подготовка, са екологично чисти. Като

става дума за екология, трябва дебело да се подчертае, че още от 1993 г. Менорка е обявен за биосферен резерват. Казано по-просто, провъзгласен е от ЮНЕСКО за охраняемо място, където съвкупната дейност на живите организми и човека се явяват важен фактор с планетарно значение. В тази връзка запазването на екологичното равновесие, разнообразието на животинските и растителните видове е приоритетна задача не само на местната администрация, а и на жителите на острова. Последните дори твърдят, че поради тази особеност на негова територия няма монтирани антени на мобилните оператори, а сигналът им се транслира от съседните Ибиса и Майорка. И още нещо. Върху 49 процента от площта на втория по-големина от Балеарите е абсолютно забранено всякакъв вид строителство, а в останалата част желаещите трябва да се съобразяват с изключително строги нормативни разпореджания. Едно от най-безобидните гласи, че новите сгради не могат да бъдат по-високи от три етажа. Изисквания, които стриктно се спазват не само от целия туристически бизнес, но дори и от испанската кралска фамилия, чиито членове всяка година през лятото идват на Менорка, където притежават недвижими имоти.

Ники Нойски
Снимки автора

Синьо лято на остров Менорка

над малкото парче суша. Дотам летят поне 15 нискотарифни компании на доста приемливи цени, самолетите от вътрешните линии на испанските авиопревозвачи, безброй чартърни полети, частни аероплани и т.н. Във вихъра на сезона почти винаги се стига до една наистина парадоскална ситуация, при която натовареността на местното летище *Mahon airport* от бройката на излитащите и кацащи машини чувствително надвишава този на най-големите западноевропейски аерогари. Независимо от гъстотата на въздушното движение в синьото небе и непрекъснато сновящите нагоре-надолу във водите около „Малкия“ фериботи, огромни презокеански круизни кораби, луксозни яхти, туристически корабчета и всевъзможни плавателни съдове, незнайно как, но островът успява да запази усещането за едно наистина тихо, уютно, почти неземно кътче, където царят подозрителен мир и доста изнервящо на моменти за нашите разбирания спокойствие. Действително в сравнение с вавилонски шумните и пъстри откъм всякакви удоволствия Ибиса и Майорка, Менорка е „тихото пристанище“ и истински бисер на Балеарите. Той притежава изключително богата флора и фауна, живописна и разнообразна брегова линия, като държи първото място в архипелага по дължина на плажната си ивица – цели

телности благодарение на малките му размери се намират съвсем близо една до друга. При добра организация такъв своеобразен рекорд наистина може да бъде поставен от всеки, който е с ограничено време или по-скромни финансови възможности, тъй като разстоянието между двете срещуположни точки на острова по суша се равнява на час и половина път с кола.

Сред основните забележителности е и планината *El Toro*, която със своите 358 м се води за най-високото място на острова. Оттам с невъоръжено око се разкрива прекрасна гледка – зелените борови гори, ослепително белите испански хазиенди, червените двуетажни къщи, останали от британското колониално присъствие тук, и кокетните малки хотели и вилки за отход, накачали около сините лагуни. Цялата тази красота допринася за превръщането на острова в точното място за романтична и запомняща се лятна ваканция. В най-западната част на втория по големина къс суша от Балеарския архипелаг е разположена старата столица Сиутадела де Менорка. И до днес градът пази жив духа на късното испанско средновековие, тесните улочки, характерните за готиката архитектурни ансамбли и естествено майсторите на т.нар. *abracas*, доста необикновени кожени сандали (от 15 до 20 евро чифта), кои-

Управникът на старопрес-толния град с еднакъв успех покорява най-високите върхове в планината и в живота

Сред сънародници в Хондурас

Зам.-кметът на Велико Търново в страната на майките

Йордан Грозданов е зам.-кмет на община Велико Търново. Неотдавна той се завърна от далечен Хондурас, където бе със Спас Ташев – председател на Българо-хондураското дружество за сътрудничество и Томи Йовчев – член на Върховния съвет на българските читалища, за да изследват историята на централноамериканската страна и да се срещнат с българската общност там. Целта на експедицията бе да намерят единствената река в света, носеща името България, и да стигнат до платото със същото име. Неизвестната река е била открита в началото на XX век от наши сънародници – емигранти в Хондурас, които са я нарекли България в името на своята родина.

На летището в столицата Тегусигалпа тримата са били посрещнати от потомци на българи, които са носили плакати с надписи на български език: „Здравейте, българи“ и „Добре дошли в страната на майките“. По време на експедицията българите са били охранявани от пехотен батальон на армията, който е разчиствал пътя и ги е пазел от опасностите на джунглата – тигри, пуми, змии и други животни и насекоми.

Пътешественикът Йордан Грозданов бе изключително любезен да отговори на въпроси специално за читателите на туристическия вестник „Ехо“.

– Г-н Грозданов, какво беше усещането да стъпите на земята на майките и да откриете река и плато на името на България?

– Усещането е страхотно и неповторимо. Когато мечтите стават реалност, човек изпитва истинско удовлетворение от съдбата. Това е друг свят с друг дух и затова пътят през джунглата и стъпването ни на платото и потапянето в реката, носещи името България, ще оставят незабравими спомени в съзнанието ми.

– Разкажете по-подробно за тази експедиция, с какво ви впечатли далечен Хондурас?

– За мен тази експедиция не беше планирана, получи се изневиделица. Спас Ташев ми позвъни по телефона и ми предложи да участвам в нея като човек от местната власт и в същото време имащ отношение към планината. Той заедно с Томи Йовчев покрай идеята да направят изложба за майките се натъкват на факта, че в Хондурас има река, носеща името България, а също така

и плато. Оттам започва и началото на тази история, покрай която се открива и българско присъствие от далечната 1928 г. Борис Петров от с. Струин дол е първият българин, стъпил на хондураска земя. Той бил емигрант в Куба, чул, че има хубави земи в Хондурас, и акостирал в Ла Сейба на брега на Карибско море. След него дошли и други българи и направили бананова плантация. Президентът на страната финансирал техни проект за жп линия, бизнесът се развил. Потомците им и днес са запазили фамилията си – Петров, Рашков, Младенов и др. Не говорят български, но знаят, че са наши наследници. Сега след толкова години общността от българи – 7000–10 000 души, е уважавана в Хондурас. Очаквахме да заварим една изостанала държава, а се оказа, че средната заплата е \$1000, минималната е 300, а хората, които са на ръководни длъжности, получават по \$2500. Цените по магазините са много по-ниски, а храната

– значително по-евтина. Произвеждат ром и текила. Престъпността вечер е висока, а полицейското присъствие е голямо. Ние бяхме предупреждени вечер да не излизаме от хотела. Там пазят с автомати дори бензиностанциите. Ние също бяхме охранявани от автоматични от пехотния батальон на полк. Павон, с когото се сприятелихме. В Хондурас има племена, които още живеят по начина отпреди Колумб, до тях не може да се стигне, а и те самите не желаят цивилизацията. Нашите обаче са били при друго племе – гарифуни, които са много по-открити. От това племе е министърът на културата им. Ние се срещнахме с него. Имаше интересни срещи и с местни хора в гр. Ла Сейба – с губернатора на департамент, с хора от управлението на града и др. Посетихме и града на майките Копан в Западен Хондурас. В столицата Тегусигалпа ни посрещнаха министърът на културата, заместник-министърът на външните работи, зам.-министърът на туризма, вицепрезидентът на Хондурас и др. Имаше много срещи, които ще са полезни за бъдещото ни сътрудничество.

Хондурас ме впечатли първо като природа – океани, море, джунгла, палми, тигри, пуми и въобще голямо разнообразие.

Хората са много открити, гостоприемни, слънчеви и много, много си обичат родината.

– Според Вас, интересна страна ли е Хондурас като туристическа дестинация?

– Хондурас е обграден от Тихия и Атлантическия океан / Карибско море /, факт, който дава неограничени възможности за туризъм. В близост до Ла Сейба е националният парк Пико Бенито, а на запад е градът на Майките – Копан. Невероятната природа в съчетание с благоприятния климат дават огромни перспективи за развитието на Хондурас като туристическа дестинация.

– Като футболист в разгара на световното първенство по футбол няма как да не ви попитам какво е мястото на футбола в Хондурас?

– Честно да ви кажа, не очаквах, че в Хондурас еуфорията около Световното първенство по футбол в ЮАР ще е толкова голяма. Наистина футболът обединява цялата нация и независимо че Хондурас не е световна футболна сила, хората обичат отбора си и го подкрепят. Всички флаanelки на националния отбор в магазините се продаваха с № 12. Отборът от единайсет играча плюс целия хондураски народ.

– Освен зам.-кмет Вие сте известен турист, алпинист и сте в ръководството на едно от туристическите дружества във Велико Търново. Кога започнахте да се занимавате с туризъм, откъде идва любовта ви към него и пътешествията?

– Като малък съм чел Робинзон Крузо повече от 20 пъти, гледал съм много филми за индианците в борбата им с бели-

те. Занимавам се със спорт от 1974 г. – лека атлетика и футбол, а планината – тя винаги ме е теглила. От 2006 г. започнах организирано да тренирам с алпинистите от туристическо дружество „Трапезица 1902“. Първата ми експедиция беше в Памир – 2006 г., 2007 г. изкачих Монблан, 2008 г. – Елбрус в

Кавказ, 2009 г. – Грослокнер в Алпите, и тази година покорих връх Аконкагуа в Андите, Аржентина. Разбира се, последното ми приключение беше в Хондурас. Всички експедиции, в които съм участвал, са впечатляващи и всяка от тях си има отделна тръпка. Сигурен съм, че всеки човек има своя път в живота и върви по него, явно Бог е решил, че това е моят път. Дори съм предал този дух и в семейството ми. В момента малката ми дъщеря е на експедиция за седем седмици в Мексико – по проект на Испанското посолство, който спечели, и представлява цяла България.

– Какво ви дават спортът и туризмът?

– Удовлетворен съм от това, че заниманията ми със спорт, планини и йога ми носят синхрон в душата и ме карат да съм наред със себе си, което е много важно за мен. Когато човек е добре, той може да бъде полезен за себе си, семейството си и обществото си.

– Следващата ви цел?

– Хималаите.....

– Пътешественик, турист, спортист, йога, какво още може да кажете за себе си?

– Роден съм в гр. Свищов през 1963 г. Завършил съм ВФСИ „Д. Ценов“, гр. Свищов. Работил съм в системата на застраховането. От 2004 г. съм зам.-кмет в община Велико Търново. Играя футбол, в момента съм президент на ЖФК „Болярки“. Участвал съм и на европейско първенство по водно спасяване за ветерани с два сребърни медала. Спортувам още алпинизъм, йога, кросове. От 25 г. съм женен, имам 2 дъщери. Съпругата ми Валентина е икономист. Всички сме запалени по спорта, туризма, планините, морето и йога. В туристическото дружество имаме чудесна атмосфера, както и в групата, която организира и провежда експедиции в Памир, Кавказ, Алпите, Андите. Сега сме устремили към Хималаите.

Мариана Филчева

Планината, спортът и приключенията са моят път

На България с любов

Жана и Кристиан

Изложба с негови фотографии под наслов „България, която обичам“, бе показана преди години в Брюксел. Преди това подредихме първата изява на Кристиан Вердон в музея „Земята и хората“: „Нещо шишкиновско има в тези фотокартини!“. Затова и втората изложба на младия французин нарекохме „Картини от България“. Самият Кристиан Вердон казва за себе си, че рисува с фотоапарата си. Снима за собствено удоволствие като любител и прави това навсякъде по света. Преди да дойде в България и да работи в Консулския отдел на Френското посолство, бе живял

Втората изложба, „Картини от България“, той показва в кафенето, което беше на ъгъла на улиците „В.Левски“ и „Оборище“, а името на

в Африка цели 13 години. Там научава много за света и за хората, обиква фотографията. Оценява силата на светлината и чудесата, които тя прави. Снима за собствено удоволствие, но с майсторството на професионалист и с погледа на художник.

Удивлението и възхищението му пред българската природа и пред възрожденската ни архитектура е чисто и искрено. За трите години, които живя в Бъл-

му работи са от Рилския, Бачковския, Етрополския и Троянския манастир, Тетевен и Юндол, от околностите на София. Това са фотоси, увековечили красотата на природата ни, както и красотата на българина и българката – чрез танците и ежедневието им. Кристиан има усет за детайла, за онова, което за нас е станало вече до болка познато, та не забелязваме неговата оригиналност. Той показва места, които и нас,

третата се роди по време на едно пътуване през Юндол за Велинград. От двете страни на пътя гората пъстрееше в дивната си есенна премяна: всички цветове триумфираха в палитрата на природата. „Ето, това е България, която обичам!“ – възкликна Кристиан. Така и нарекохме изложбата му, която българският еврокомисар Меглена Кунева откри в Брюксел. Жалко, че не се намери служител от българското посолство във Франция, който да покаже на французите страната ни, видяна през очите на един талантлив техен сънародник.

Повече от две хиляди снимки направи в България Кристиан. Рисувайки България, чрез обектива си, той всъщност рисува своята представа за нас като част от света, към който принадлежим. Неговият поглед е на човек, който обича страната ни, за което трябва да му благодарим.

Мария Галишка-Владиминова

ФРАНКУЗИНЪТ КРИСТИАН ВЕРДОН НАПРАВИ НАД 2 ХИЛЯДИ СНИМКИ С КРАСОТИТЕ НА СТРАНАТА НИ, ОРГАНИЗИРА ИЗЛОЖБИ

гария, Кристиан обиколи голяма част от най-красивите места в страната ни: от Берковица и Вършец, през Велико Търново, Трявна, Елена, Тетевен, Етрополе и селцата в този дивен край, до Копривщица, Пловдив и Бачково, та до Рила, град Сандански и Мелник... И ги запечата на фотолента /тогава все още нямаше дигитални фотоапарати/. Най-хубавите

българите, удивляват с находчивостта на избора и с ракурса, от който ги снима. Те до такава степен стават неузнаваеми, та чуваме посетителите на изложбите му да питат:

– Ама това България ли е?!

– Разбира се, че е България! – отвръща усмихнат младият французин Кристиан Вердон, авторът на тази фотоизповед.

Деца рисуват планините

Тя е Мария Владиславова Якимова - от гр.София и е на 10 години. Учи в 48 ОУ „Йосиф Ковачев“, а страстта ѝ към рисуването е от най-ранна възраст. От 5 години ходи на курсове в читалище „Цар БорисIII“, където е една от младите на дежди. След рисуването от всичко най-обича да пътува, да опознава страната ни. Активен участник е в Движението на БТС „Опознай България – 100НТО“, а в книжката си вече е събрала 25 печата и е носител на бронзова значка. Амбицията – до края на лятото да ги направи

това подхранва спортната страст на дъщеря ѝ, но и не само това. Пътуването е свързано с желанието да рисува и след всяко пътешествие из страната блокчетата на момичето се пълнят с рисуваните ѝ впечатления.

Малката художничка (в средата) сред приятелки

поне 50, за да участва в томболата на Движението в края на годината, която предлага много и интересни награди за участниците. Според майка ѝ Анна Якимова

Мария участва в конкурса на в.„ЕХО“ „Моите планини“, предоставяйки ни рисунки – една от които виждате тук. Успех и на добър час на младата художничка!

Градът на стоте кули Прага омайва с хармонията на тържествената готика и пищния барок. Дворци, катедрали, обществени здания са увенчани с кули, но най-привлекателна за туристите е кулата на старото кметство. Някога на малкото площадче се събирала многобройна тълпа, за да гледа мъченията на привързаните за позорния стълб или обезглавяванията на ешафода. Сега множеството се трупа, за да се дива на часовника. Готическата каменна постройка е издигната още през 1364 г. Основата е паралелепипед, с няколко етажа, накичени с още кулички. Часовникът има три компонента. Най-отдолу е астрономическият диск. Над него е часовникът с два циферблата за часовете, за дните, за движението на планетите и зодиакалния кръг. Неговите създатели са майстор Миколас и астрономът Ян Шиндел. В него последният залага своето геоцентрично възприемане на света – планетите обикалят около Слънцето, а то около Земята. Медальоните са дело на майстор Йосеф Манес. Няколко барокови фигури обграждат двата диска. Но най-важна е ролята на скелета, който на всеки кръгъл час бие камбаната, напомняйки на суетния ни свят, че бедни и богати, здрави и болни вървим по един друм – към смъртта. Последният компонент – най-удивителният, е „Разходката на апостолите!“ и може да се види от 9 до 21 ч. На всеки кръгъл час прозорчетата под дъговидната стряха се отварят и се появяват последователно 12 апостоли. В старото кметство сега се правят сватбени тържества, но е отворено

и за туристи. Кулата може да се посети, ако изчакате тълпата пред асансьора, но пък ще имате поглед и отвътре. Най-труден е моментът с фотографиите. Твърде тясното пространство пред южната фасада не дава голям избор и затова ще трябва да се задоволите само със скромна обхват – часовниците или светците. Другият вариант е да я уловите в обектива от Старое место, но ще ви остане за спомен само фасадата с множеството малки кули-

чки и един съвременен циферблат. Не бързайте към метрото, а си отделете малко време да повървите по кралския път към Влтава, за да стигнете до още една кула, от която започва най-великолепният мост на Европа – Карловият.

Най-импозантната кула с часовник е градена като част от отбранително съоръжение. Изграждано няколко века, за да брани града, но никога не изпълнило предназначението си – това е Московски-

стройка, увенчана с остър връх, над който е разперил криле двуглавият орел. Тя е хармонично съчетание на прерастващи едни в други различни обеми. Долната ѝ част е опасана с каменни арки, кулички, пирамидки и скулптури на фантастични животни. Имало и човешки фигури, наречени „тъпаците“, но тяхната голота смутила московчани, та царят наредил да ги облекат в сукнени кафтани, докато поредният пожар не ги унищожил. През 1658 г.

Кулите на времето

ят Кремъл. Когато княз Юрий Долгорукий заръчал да се издигне отбранителна дървена стена край Москва река и Неглинка, едва ли е предполагал, че неговото малко Московско княжество ще има такава славна история. Изминали няколко века, докато стените придобият сегашния си вид. Петогълната крепост има множество кули с различна архитектура, които изпълнявали и различни функции: наблюдателни, отбранителни, входни порти към самия Кремъл, тайни ходници. Фроловската кула още с изграждането си става неговия параден вход. През XV в. на горната ѝ част имало куличка с камбана, която биела в определени часове. Големите промени направили англичанинът Христофор Галовей и руският майстор Бажан Огурцов. За часовника е издигната над основата няколкоетажната над-

кулата с царски указ е наречена Спаска, а часовникът ѝ скоро се превърнал в една от най-впечатляващите забележителности на града. Звънът на камбаните стигал на 10 версти. По времето на Петър I монтирали холандски часовник с мелодия. Сегашният е от 1862 г. и е дело на братята Бетен. Има 4 циферблата. Диаметърът им е 6.13 м. Позлатените стрелки са дълги 3.27 и 2.97 м, а цифрите са високи 0.72 м. Мелодията, която звучи от кулата, се променяла според смените на властта – от царския химн, през Интернационала, до началото на сегашния държавен химн. Звучи в 6 сутринта и 12 през нощта. За да се възприемат импозантната кула и цялата мощ на стената, добре е туристът да се отдалечи в отсрещния край на площада, да се откъсне от революционните символи, от некропола, създаден в

„Скални манастири и църкви в

Това е заглавието на поредната ценна книжка от „Малка туристическа библиотека“, която издателска къща „Ехо“ при БТС предстои да издаде. Темата е интересна заради малкото известна литература по проблема и недостъпна застъпеност в учебниците.

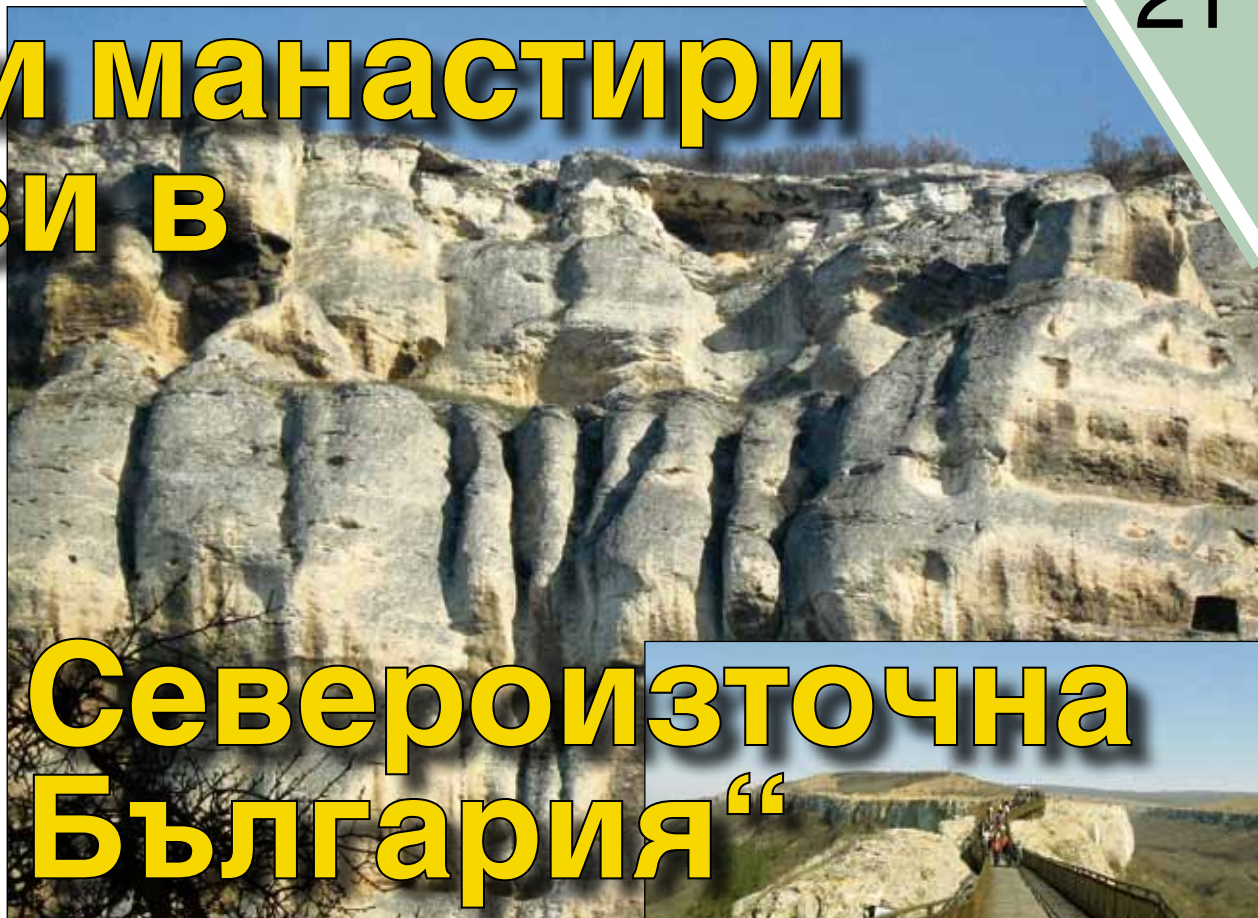
Скалните обители се появяват в средновековната християнска практика и се разпространяват масово по време на Второто българско царство (XII–XIV в.). Причините за бум се коренят както в развитието на нашата духовна дейност, така и в могъщото влияние на византийската православна традиция. Бягството от светската суета се заражда около второто столетие от новата ера. Удобни за тази дейност се оказват пещерите, които лесно могат да се приспособят за обитаване, и храмове. Отшелниците се уединяват и постепенно си налагат т.нар. общежително монашество след IV век. Постепенно се формира специфичен облик на манастири в скалите. Друга причина е тази на по-добрата защитеност и отдалеченост от светските съблазни. В годините те се приемат като пазители на раннохристиянските добродетели и устои. Византия оказва своето влияние и се налага като водеща за тази религия. По нашите земи скалните манастири се появяват още от края на V век, и то главно по Черноморието. Естествено е по време на Първата българска държава, т.е. по време на езичество, разпространението на християнството да се спира и на-

казва. Възобновява се след приемане на християнската религия през 864 г. и дори княз Борис изпраща сестра си, за да стане монахиня.

Монашеството в скалните манастири на Североизточна България е призвано да изпълни твърде важната си роля през периода на византийското владичество. Тогава се появяват най-вече скални манастири в близост до старите ни столици, понеже тук е най-ярък споменът от величието на България. Монасите остават далеч от големите манастири, където контролът и влиянието на византийската църква са твърде силни. През тези векове земите ни са разорени от набезите на печенези, узи и кумани, което влошава допълнително духовния живот. Официална българска култура почти няма. Носител на духовния живот остава преди всичко монашеството по скалните манастири. Не случайно тогава се появяват и най-големите от тях.

През Втората българска държава след преминаване властта на силните ни владетели идват на власт слаби и безволеви царе. Държавата се управлява под натиска на боярите и не рядко с византийска намеса. Църквата също е в криза и това спомага голяма част от монасите да отидат в скалните манастири, далеч от суетата и неправдата. Този период е разцветът на исихазма и отшелничеството. Запазвайки християнските добродетели, монасите остават докрай верни на Бога и службата си на народа, от който и самите те произлизат

Скалните манастири,

Североизточна България“

църкви и килии по нашите земи са едно неоценимо богатство и културно-архитектурно наследство от XII–XIV век. Те са издълбани и дооформени от ръката на човека в меките варовикови скали. В момента тези исторически дадености, както и природните богатства около тях, се използват от общините и кметствата за развиване на т.нар. природен, екологически, църковен, селски, фото, познавателен, коло, орнитологичен и други видове туризъм. Изграждат се редица туристически пътеки с определена насоченост. Сериозно е положението с управлението на природните паркове, националните резервати, защитените местности, археологически и исторически резервати и регионални и общински музеи. Проблемите възникват поради различната подчиненост и степен на достъпност. Режимът в резервати-

те и защитените местности се определя от специален закон, докато в част от скалните манастири и църкви се посещават почти безпрепятствено. Необходимо е да отбележим, че иманярите и посегателствата от недобросъвестни граждани съсипват и малкото останали обекти.

В книгата ще намерите информация за: ПП „Златни лясъци“, ПП „Шуменско плато“, ПП „Русенски Лом“ / Поломието/, НИАР „Мадарски конник“, НИАР „Плиска“, резерват „Букаците“, ЗМ „Мадарски скали“ и др. Постарали сме се да дадем интересни, но кратки данни за близките градове и села. Дадени са описания на флората, фауната, защитените растителни и животински видове и тези, попаднали в Червената книга. Посещението на тези обекти е свързано с пренощуване в близките туристически хижи и за-

слони. Тук ще отбележим местните водачи. Скални манастири, църкви и скитове се намират във Варненско, Добричко, Русенско, Търговишко, Разградско, цялото Черноморие, Софийско, Врачанско, Ловешко, Плевенско и даже в Хасковско и Кърджалийско. В книгата се разглеждат част от тях в Североизточна България / Шумен, Мадара, Поломието, Провадийско, Дългопол и др./, без да имаме претенцията за изчерпателност. Акцентът на всичко пада върху туристическите маршрути, за да може всеки човек, обичащ природата и историята, да се докосне до тази малко известна материя.

Атанас Сивков,
автор на книгата

разрез с урбанистиката, с християнските правила. Там ще открие добра позиция за фотообектив. А най-добре е да направи това вечер откъм входа на храма „Василий Блажени“, тогава ще има усещането, че попада в далечни царски времена и фотографиите ще запазят завинаги усещането.

БИГ БЕН е популярното име на Часовниковата кула на Уестминстърския дворец – седалището на парламента. 500 години той е бил царска резиденция. Хенри VIII го дарил на парламента, след като си построил по-разкошни палати. Изгорял през 1834 г., а сградата, построена на неговото място, е много по-голяма. Кулата е издигната през 1858 г. Висока е 320 фута. След една година на 7.09. е пуснат в ход часовникът, който е известен и като най-голямата камбана с часовников механизъм. Негов създател е сър Бенджамин Хол. Високият му ръст подсказал на лондончани и името на кулата Дългия Бен – Биг Бен. Диаметърът на всеки от четирите циферблата е 4 м. В основата им е изписан на латински първият стих на английския химн: *Domine salvam fac Regnam Victorianam Primam / Боже, пази нашата кралица Виктория I/*. Размерите на стрелките са 4.2 м. и 2.7 м. Два пъти дневно часовникът се сверява с Гриничката лаборатория. Всяка сутрин в 10.00 ч радиото излъчва звука на знаменития часовник. От 1923 г. той е сигналът на Би Би Си. От моста в близост е най-добрата перспектива за възприемане на величествената постройка. За любители-

те на фотографията има и добра новина – кулата може да се снима от няколко места, защото е позиционирана между няколко зелени терена. Другият бряг на Темза предлага възможност да се любувате на целия архитектурен комплекс. А най-страхотната гледка е откъм Лондонското око /Виенското колело/.

Ако това пътешествие предизвиква у някого жал и или завист, че историческата ни съдба ни е лишила от такива шедьоври, следващите редове, ще му дадат основания за по-позитивни чувства. В разказите за часовниковите кули на Европа има място и българският принос, не само от патриотични мотиви, а най-вече, че той ситуира естетиката и строителните идеи на българските майстори редом с такива страни, в които тя е предмет на държавна политика.

Трявна заслужава да се види не само защото е един от 100-те туристически обекта, но и в контекста на нашия разказ ще усетите гордост, че във време на бездържавност заможните тревненци съграждат удивителен архитектурен ансамбъл. Богатство и вкус към красивото, към хармонията в сградостроителството бележи стопанският възход на града. А часовниковата кула е не само архитектурен център на градския площад, но е сред най-ценните паметници на Възраждането. Издигната е през 1814 г., а механизъмът е от 1815 г. Висока е 21.15 м. Отделните етажи са в хармонични пропорции. Основата е каменен паралелепипед с квадратно сечение. Над него е изграден

осмостенен. Най-горната част е от дърво, увенчана с остра кула. Там е камбаната му, изписана с релефен надпис, който съдържа имената на майсторите Кънчо и Генчо Радославови от Габрово, изработили и монтирали часовника. Почти 60 години той ще отмерва време на робство, но и крепкост на българския дух. Цялото население дава своята лепта за градежа на „тревненския сахат“. Такова мащабно, родолюбиво за времето си, дело си има и легенда. И в онези времена се искало разрешително за строеж, при това на никого не му хрумвало да го пренебрегне. За да го даде, търновският валия поискал тревненските жени да не носят вече сокаите си – царствени накити за глава. Те са малки шапчици от коприна, обшити със сърма, от които се спускали копринен кърпи с ресни. Жените пренебрегнали суетата и се отказали от украсата, но историята казва, че до края на XIX век все пак се кипрели със сокаи.

В чест на юбилея на местното читалище часовникът се сдобива с музикален механизъм. Всяка вечер в 22.00 ч след десетте удара прозвучава мелодията на „Неразделни“ по баладата на Пенчо Славейков. Най-романтично е да стъпите на площада по гърбавото мостче над реката. Забързаният й ход и тихият ромон е в хармония с гледката към кулата, извисена над плочестите покриви на белите къщи, обградени площадчето. Очаква ви преживяване, което може да се изрази с – хубост за очите и мъдрост за душата.

Стефка Мечкарова

ЛЯТО С ИЗДАНИЯТА НА ИК „ЕХО“

Лятото е време на отпуските и почивките в планина, време и за активен туризъм. В тази връзка изданията на Издателска къща „Ехо“ ще ви бъдат от полза.

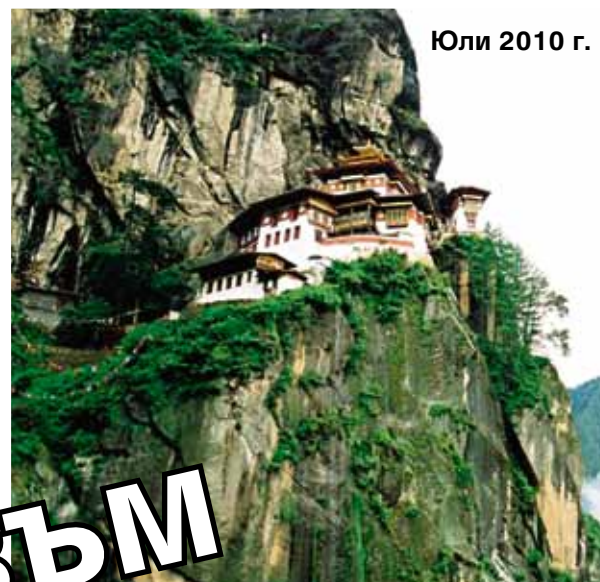
В Информационния център на БТС – подлеза на бул. „В.Левски“ и бул. „Гурко“, София, можете да намерите всичко, което ви е нужно:

– Карта на 100-те национални туристически обекта.

– Карта „Хижите в България“.

– Новият пътеводител „Опознай България – 100 национални туристически обекта“.

Във връзка с летния туристически сезон и улеснение на туристите, БТС намалява цената на картата „Хижите в България“ от 5,00 лв. на 3,00 лв/бр.

Една от най-вълнуващите туристически дестинации е Тибет, който до съвсем скоро беше затворена територия. Туризмът в Тибет постепенно се развива, а броят на туристите се увеличава всяка година. Повечето от чуждестранните гости идват от САЩ, Япония, Германия, Великобритания, Холандия, Швейцария и Сингапур. „Покривът на света“, се превръща в една от най-търсените туристически дестинации. Тибет привлича с многовековната си история, източна култура и будизма.

Броят на туристите, които посещават отдалечения Хималайски регион на Тибет в първата половина на годината, са се увеличили почти двойно до повече от 1 милион души. За увеличението на туристите са помогнали новата железопътна връзка до страната и новото летище. Туристите в Тибет са похарчили 990 милиона юана (130.8 милиона долара), отново почти двойно в сравнение със същия период миналата година, се казва в доклад, цитиран от Ройтерс. Има също така покочване от една пътя на полетите до Тибет, който вече има три държавни летища с редовни услуги. Автономната област Тибет, която покрива 1.2 милиона кв. км високи плата в Югозападен Китай, доскоро беше единственият район в страната, останал встрани от железопътната мрежа. Превозът на пътници и стоки към останалата част на Китай се осъществяваше с автомобил или самолет. „Отварянето на железопътната линия Цинхай-Тибет и летище Нийнгчи, както и други подобрения в основната инфраструктура, са задвижили развитието на сектора туризъм в Тибет“, се посочва в доклада. Повечето от туристите са местни – от страната, и само 73 000 са дошли отвъд морето.

Влакните услуги от Пекин до тибетската столица Лхаса станаха реалност през мина-

лия юли, отваряйки вратата на вълна от китайски и чуждестранни туристи към района. Отварянето на автономната област, укрепването на връзките й с Китай, стремежът към икономическо обновление на Тибет, перспективата за по-сигурна отбрана на тази отдалечена гранична провинция, са част от целите, които си поставя Тибет. Увеличава се и броят на туристите, посетили Тибет, желаещи да се запознаят отблизо с местните традиции в медицината. От няколко години се наблюдава и т. нар. „здравен, или „медицински, туризъм. От цял свят специално идват хора, които желаят да използват услугите на традиционната източна медицина. Много от големите туристически компании са включили и тази услуга в програмите си и предлагат преглед в специализирана болница или лекар по традиционна китайска или тибетска медицина. Тибетските активисти са предупредили, че туризмът и преселването на китайците обаче могат да заличат отличителната култура на Тибет. Китай, който очаква броят на туристите, посещаващи Тибет, да достигне 6 милиона през 2010 г., изгражда четвърто летище при западната тибетска област Нгари, което ще бъде най-високото в света. Бързо развиващата се икономика в Тибет, както и нарастващият поток на туристи оказва все по-голям негативен ефект върху екосистемата на областта. Тревогите са още по-сериозни, като се има предвид, че в тази част на Китай се наблюдава най-бързото затопляне в света. На всеки 10 години средната годишна температура нараства с 0,3 градуса.

Туристически забележителности

Тибетското плато се намира в полите на Хималаите, където е и най-високият връх Еве-

рест (Джомолунгма) на 8848 метра надморска височина. Тази легендарна част на света притежава история, датираща от хиляди години.

Лхаса

Тибетската столица Лхаса е разположена на 3650 метра надморска височина и от хилядолетия привлича поклонници, а в последните години там се стичат също и ценители на историята и културата от цял свят. Седалището на Далай Лама се намира в Лхаса. Дворецът „Потала“, разположен на склона на северозападната планина зад Лхаса, е с най-голяма надморска височина и представлява най-големият архитектурен комплекс във форма на крепост в света. Строителството му започва през VII век. Той е от 13 етажа, заема 41 хектара и е изграден от гранит. Той се състои от хиляда зали и стаи. Вътре в него са запазени пагода с тленните останки на Далай Лама от различни епохи, зали-пагоди с тленните останки на Буда и зали-читални за будистки сутри. Всяка пагода е позлатена и с бисерна и нефритена инкрустация, затова изглеждат изключително бляскави и разкошни. Най-голямата пагода е на Далай Лама V и е 14.85 метра. За позлатяването ѝ са използвани 5.9 тона злато и над 4000 бисера и други скъпоценности. Далай Лама живее, работи и води будистки ритуали изцяло вътре в „Потала“. Спалната му зала е разположена на най-високо място, затова е облята със слънчеви лъчи и се нарича слънчева зала. Дворецът беше номиниран за едно от новите седем чудеса на света. Най-свещеното място в Тибет, храмът Джогханг, от VII век е и най-посещаваното място. За това свидетелства износената до блясък каменна настилка в двора му.

Сиан

Сиан обикновено се асоциира с Пътя на коприната, представляващ мрежа от „копринени пътища“ и маршрути на кервани на 2000 години, свързващи Римската империя и Сиан. Градът някога е бил първата столица на обединен Китай, а по-късно главен град на 13 велики династии. Днес в Сиан живеят над 3 милиона души, градът се характеризира с изключително динамично развитие, набрало скорост, след като през 70-те години на XX в. археолозите откриват под земята прочутата теракотена войска на император Циншъхуан, съставена от хиляди фигури на войници и коне.

Тибетски будизъм

Към първата половина на VIII век Тибет възниква като държава, където се разпространява будизмът. Страната попада под зависимостта на Китай, която се запазва до началото на XX век. През 1911 г. последните китайски войски напускат Тибет и той става независима страна. Китай не признава тази независимост и през 1949 г. изпраща окупационни войски в Тибет. През 1951 г. между окупаторите и правителството на Тибет е подписано споразумение, наречено „Споразумение за мирното освобождение на Тибет“, което определя взаимоотношенията между Китай и Тибет. В наши дни територията на окупирания Тибет влиза в състава на Китайската народна република, но в Дхарамсале (Индия) се намира тибетското правителство в изгнание, чиято глава е XIV Далай Лама. През 2002 г. той се отказва от задълженията си на глава на правителството и сега тибетското правителство в изгнание се води от премиер-министъра Самдонг Ринпоче. Китай е дом на многобройни религиозни вярвания, като основ-

на религия се възприема будизмът. Будизмът в Китай включва главно китайския будизъм, който се разпространява в Китай през II век пр.Хр., Тибетския будизъм, който се разпространява в Тибет през VII век, Пали будизма, който се разпространява в Китай през XIII век. Тибетският будизъм се отнася за тибетско-езичния будизъм, известен още като Ламаизъм.

Тибетският будизъм е оказал огромно влияние върху тибетската раса. Будизмът се разпространява в Тибет през VII век и постепенно се просмуква в тибетската история, политика, икономика, култура, отношенията между хората, техните навици и обичаи и се превръща в най-широко почитаната религия сред тибетците. Будизмът дълго е бил широко почитан в китайския Тибетски автономен район, както и в провинциите Съчуан, Юннан, Гансу и Цинхай, а също и в Синдзян-уйгурския автономен район и в Автономен район Вътрешна Монголия. Разпространил се е и в Сикким, Бутан, Непал, Монголия и Бурятия в Русия.

Повече от 1400 манастира и други религиозни средища са възстановени и отворени след мирното освобождаване на Тибет през 1951 г. Китайското правителство и политиката на религиозна свобода дават възможност на 34 000 монаси в различни манастири свободно да изучават будистките сутри и да организират различни будистки мероприятия в съответните манастири. Освен това широките вярващи маси са направили олтари, зали за почитане на Буда и стаи за рециране на сутри в своите домове и предприемат поклонения до свещени места. Историческите източници за тибетския будизъм датират от началото на царстването в Тибет на Сронцангамбо (620-650 г.), който по политически съображения приема будизма в качеството на държавна религия.

Къде през лятото?

На планина или море - изборът е ваш. Ако предпочетете планината, на ваше разположение са многобройните хижи на БТС (при екскурзионните летувания), а има и удобни семейни хотелчета и къщи за гости при т.нар. селски туризъм. Велотуризм, плуване, конен спорт, бране на билки - опознайте родината, пътувайте! Палнетe в децата си искрата на любознанието, посещавайки колкото се може повече от 100-те национални туристически обекта на БТС. Уроци по история и родолюбие под открито небе, които крият много приятни мигове за цялото семейство.

Ако сте на море - не забравяйте кожата си, погледзете я с масаж, с плодови и зеленчукови маски и лосиони, с подходяща гимнастика. Въобще всичко, което ви се харесва и което можете да си позволите. И понеже говорим за слънце, много слънце и нагорещен пясък, не забравяйте, че прекален светец и богу не е драг. На плажа стойте максимум до към 11–11, 30 часа. Това е единственият начин да се предпазите от прегрявания, изгаряния, петна и високо кръвно налягане. Печете се разумно, спортувайте умерено, не гребете неразумно с пълни шепи слънце и морска вода.

Наталия Величкова

Планинска
спасителна
служба

www.pss.bglink.net

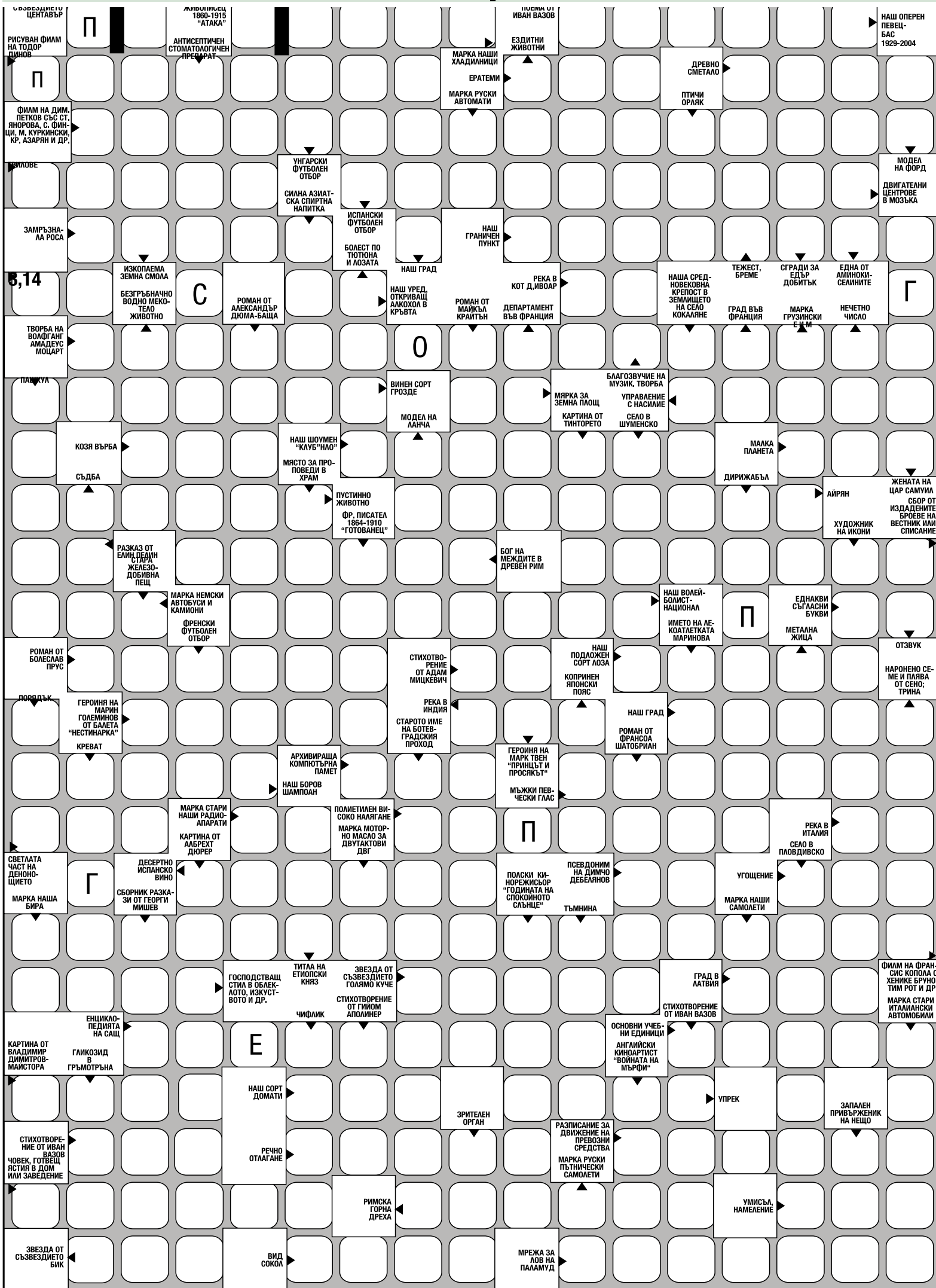
**При нещастен случай
дежурни телефони:**

GSM: 088 1470

за абонати на MTel и
VIVATEL

0887 100 237/238
- за абонати на останалите оператори;

02 963 2000
стационарен телефон

РЕЧНИК: Ане. Де. Кокон. Маган. Мараславич. Рар. Ренар. Ропотен. Термин. Урвич.

Живко ДАНДАНОВ

В САЙТА НА БТС -

www.btsbg.org

можете да намерите информация за: сто-
те национални туристически обекта, теле-
фони и адреси на туристически дружества

и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

Издава: Издателска къща “Ехо” ЕООД

Изпълнителен директор: Мариана Филчева

Адрес на редакцията:

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525, ПК 427

Тел: 02/ 93 00 680; Факс: 02/986 22 55 ; ISSN-0205-0943

e-mail: exobts@gmail.com; eho@btsbg.org; www.btsbg.org

Срокът за приемане на материали е до 20 число на съответния месец

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР: Нина Мишкова

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Милен Вълков – председател на СБЖ; проф. д-р Витан Влахов; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; Георги Кърпачев – председател на Републиканската комисия по маркировка при БТС, доц. Кънчо Долапчиев

Графично оформление и предпечат: Милен Алексиев

Печат: "Дружба"

[illegible]

В прохладните пазви на Рила

Уважаеми читатели, Продължавате рубриката "Екскурзионно летенуване в планините на България". В този брой ще ви предложим маршрути в Рила планина. Краткият маршрут до рилските езера е подходящ за деца и за хора с недостатъчна физическа подготовка, тъй като до х. "Пионерска" може да се ползва транспорт от Дупница или от Сапарева баня, а до х. "Рилски езера" да се ползва лифтът. Микробусят до х. "Пионерска" струва 5 лв. в едната посока, а лифтът е 10 лв. в едната посока и 15 лв. в двете.

Маршрут № 20 също не е много труден, единствено преходът по билото от х. "Иван Вазов" до х. "Мальовица" е с по-голяма продължителност, но там се взима за обяд сух пакет, правят се почивки и това облекчава прехода.

С по-голямо физическо натоварване е маршрут № 21, преминава се през вр. Мусала, езерни циркуси и се завършва на Рилски манастир. Маршрутът е наситен с много красиви природни забележителности.

Материала изготви – Тони Ушева

1. РИЛА – маршрут 20. Изходен пункт – София или Дупница – седемдневен.

1 ден: х. "Пионерска" – разглеждане на забележителностите в близост до хижата /нощувка/; 2–3 ден: преминаване през х. "Скакавица", разглеждане на Скакавишкия водопад и пристигане на х. "Рилски езера", разглеждане на циркуса на седемте езера /2 нощувки на хижата/; 4 ден: х. "Ив. Вазов" /нощувка/ – изкачване на вр. Калин – по желание; 5–6

ден: преминаване през вр. Мальовица, х. "Мальовица", пристигане на УЦ "Мальовица", по желание – преход до заслона Страшното езеро и до Йончовото езеро; 2 нощувки на УЦ "Мальовица"; 7 ден: отпътуване /6 нощувки/. Цена: 228 лв. /цената включва: нощувка, храна, застраховка, пл. водач /, по желание на групата се осигурява транспорт от София до х. "Пионерска". Дати на тръгване: 4 юли, 25 юли, 13 август, 22 август.

2. РИЛА – маршрут 21

Изходен пункт – София или Боровец – осемдневен.

1 ден: изкачване до заслон Евверест /нощувка/; 2 ден: през вр. Мусала, вр. Маричин чал и вр. Манчо се пристига на х. "Заврачица" /нощувка/; 3–4 ден:

2 нощувки на х. "Грънчар" – преход до околните върхове и езерните циркуси;

5–6 ден: преминаване през вр. Ковач и под Канарата се пристига на х. "Рибни езера" /2 нощувки/, разглеждане на езерните циркуси /Смрадливото езеро /, 7 ден: к-г Бор /нощувка/; 8 ден: отпътуване, посещение на Рилски манастир /7 нощувки/.

Цена: 235 лв. /цената включва: нощувка, храна, пл. водач и застраховка/.

Дати на тръгване: 18 юли, 8 август, 21 август.

3. РИЛА – маршрут 22. Изходен пункт – София или Боровец – осемдневен.

1–2 ден: х. "Чакър войвода" /2 нощувки/ – изкачване вр. Дено; 3 ден: х. "Грънчар" /нощувка/; 4 ден: х. "Семково" /нощувка/; 5–6 ден: х. "Рибни езера" /2 нощувки/ – преход до Смрадливото езеро; 7 ден: х. "Мечит" /нощувка/; 8 ден: Отпътуване през Говедарци /7 нощувки/, по желание 8-а нощувка на х. "Мечит" или на УЦ "Мальовица". Цена: 235 лв. /цената включва: нощувка, храна, пл. водач и застраховка/. Дати на тръгване: 9 август.

РИЛА – КРАТКИ МАРШРУТИ

4. РИЛА – маршрут 24 Изходен пункт – София или Дупница – тридневен.

1–2 ден: от х. "Пионерска", преминаване през х. Скакавица и преход до х. "Рилски езера" /2 нощувки на х. "Рилски езера"/. Цена: 95 лв. /цената включва: 2 нощувки, храна, пл. водач и застраховка/. По желание се осигурява транспорт от София до х. "Пионерска" и обратно.

Дати на тръгване: 25 юни, 9 юли, 30 юли, 12 август, 26 август.

5. РИЛА – маршрут 25. Изходен пункт – София или Боровец – тридневен. 1 ден: нощувка на з-н Евверест; 2 ден: изкачване на вр. Мусала, преход до х. "Заврачица" и х. "Марица" – нощувка. 3 ден: преход до х. "Чакър войвода", по желание ползване на Ситняковия лифт до Боровец. Отпътуване /2 нощувки/.

Цена: 87 лв. /цената включва: 2 нощувки, храна, пл. водач, застраховка/.

Дати на тръгване: 25 юли, 9 юли, 22 юли, 30 юли, 13 август, 27 август.

За допълнителна информация и резервации:
Инфоцентър – БТС,
бул. "В. Левски" и
ул. "Гурко" – подлез
02 980 12 85, 0882 966
320, 0882 966 319

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
"НАСЛАЖКА"

Националните ловни събори добиха изключителна популярност и донесоха признание и авторитет на Ловно-рибарския съюз сред сродните организации в Европа. Рибарите обаче все остават някак встрани от ползването – те са изявени индивидуалисти и по-трудно се организират. Все пак първият рибарски събор е проведен преди 100 години в Свищов и това даде основание на ръководството на Ловно-рибарския съюз да се опита да възстанови тази позабравена традиция и да събере рибарите – да споделят радости и грижи, да се жалват от нехайството на държавата по проблемите на любителския риболов, да се повеселят, както добавя на събор. Не случайно избраха язовир "Копринка". Казанлъшкото ловно-рибарско сдружение е сред най-авторитетните в системата на Съюза с доказан опит в организирането на подобни прояви, а водоемът е в центъра на страната и така ще бъде достъпен за желаещите от всички краища на страната. В съботното утро на 12 юни към Долината на розите заприиждаха представителни групи от ловно-рибарските сдружения, индивидуални риболовци, смяшленици, ентузиастични. Домакините се справиха

перфектно с организацията на събора – предоставиха всички удобства за гостите: официална трибуна, кокетни навеси, почистена и обезпаразитена брегова ивица от язовира – за желаещите да бивакуват там.

Организаторите

На язовир „Копринка“ си мереха улова

пък се бяха погрижили да запълнят времето с интересни мероприятия. Е, имаше и официална част, но гостите не се впускаха в отегчителни речи, за да дадат достатъчно време на музиканти, певци и танцьори да вдигнат адреналина на присъстващите. Другото го свършиха около скарите, където отвсякъде цвърчаха пържоли, кебапчета, кюфтета.

Председателят на Ловно-рибарския съюз инж. Иван Петков приветства гостите с "добре дошли" и след кратък анализ на историческото развитие на любителския риболов от първия събор в Свищов до наши дни изтъкна, че в действителност идеите и целите на риболовците през тези години не са се променили – те и тогава, и сега са радители за чиста природа, за добре поддържани и богати на риба водоеми.

Над 200 хиляди са хората „с люспа“ в мозъка у нас

Особено атрактивни за присъстващите бяха проведените демонстрации на риболовно майсторство от представители на Българската федерация по риболовни спортове. В специално обособени сектори на брега на язовира беше показано нагледно как се борави с най-съвременната риболовна техника. Като част от програмата се проведе и традиционното състезание за деца рибари за купата на СЛРБ. Бе предпочетен по-малък язовир в региона, понеже е добре за ри-

кг.

Съборът на "Копринка" възроди една забравена традиция, която обезателно трябва да се съхрани в годините. Рибарите имат нужда от такъв свой празник. Всъщност, в този ден те празнуваха двойно – Национален събор и официално откриване на новия риболовен сезон. Бреговете на язовир "Копринка" бяха отрупани с палаткови биваца, а така беше през този първи свободен уикенд навсякъде по големите реки и язовири в страната. Пове-

че от 200 хиляди са хората "с люспа в мозъка" в България и те наистина искат да намират утеха от трудното ежедневиe на цивилизовани и добре поддържани водоеми. В това отношение държавата е длъжник на тази многохилядна армия от рибари.

Младен Добрев

